

ԱԼՓԵՏՍԱՐԳԱ

ԱԿՏՈՒԲ ԾԻՆԻՑԵ.

ԴԱՄԻՑԵ, ՊԵՅԹԻՑԵ ՎԵ ԱԽՅՈՒՑԵՑԵ ՏԱՐԻ ՂԱԶԻԹԱ ՏԸ

The Weekly AVEADER, American Bible House, Constantinople.

ՀՖԼՏ 52.

ԽՈԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆԱՄ 9, 1909.

Ե 2

ԱՆՇԻ և ԽԵՐԱՆ

Տ. Գ. ԿՐԵ

ԱՆՊԱՏՏ ԱՐԵՆՏԱՌԻՑԵ

ՊԵՆՏ Ա ՄԱԼՅՈՒՄԱՐ		
Վամիրին Լարդազես	29	
Գովանիյն ի միզաքերուն	30	
Փրուն սթուն լարզապը	31	
ՏԵՐԱՌԵՆ ՀԱՅՈՒ		
ՀԱՅՈՒ ԹԱՅՈՒՐԱՅԻ	33	
Թէվուն մաղքիբեն վի դուտովին	33	
ՄՈՒՏՈՒՐՈՒՄ		
Թէշիուն	ՓՈՅ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՋԵԱՆ	34
Այս Աօֆիս նամի՞ն	Ա. Տ. ԻՉՈՒՐԵԱՆ	36
Վաղիուկը մեղթուս	ՄԻՍԻ ՏԱՏ	38
Տոք կանապես Թավիսիսն	Կ. Պ. ԱՏԱԽՈՒԵՆ	40
ՃՈՒՄՈՒԱԹ Ա ԱՅՑԱԿԱՑԵ		

Ա. Յ. ՊՈՅԱԽՈՎ ՄԱԿԱՐՅՈՒ

ՅԻՆՅԱՆԱՑՈՒՄ ԵՐԿՐՈՒ

ԱԼԻՎԵՏՍԱՐԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԵ,

ԴԼՄԻՑԵ, ՊԵՅԹԻՑԵ ՎԵ ՄԻՑԱՍԻՑԵՑԵ ՏԱՌԻ ՂԱԶԻԹԱ ՏԸՐ

The Weekly AVEDAPER, American Bible House, Constantinople.

ՃԻԼԸ 52.

ԴԱՐԱՆՊՈԼ, ՅՈՒՆՎԱՐ 9, 1909

Ն: 2

ՄԻՒՆԻՑԻ Ի ՄԵՄՈՒ ՄԻՒՆԻՑԻ Ի ՆԱԶՐ ՄԻՒՆԻՑԻ Ի ՇԵՐԻՔ

Հ. Ս. ՊԱՐԱԾՄ Հ. Մ. ԱՎԵՆ Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒԼԱՐ

Վ.Ա.ՀՐԻՋ Վ.Ա.ԲՐԴԱ.ՊԵՏ
(Յ. Գ. Գ.)

Կեզեն հաֆթա պիր միւնիլիմ գագը՛ա, եռա՞նի
վահրիծ վարդապետին գաթլը հագդընտա ո-
գուտրգ: Անտէ իւչ խուսուս նազար ը սիդգամթը-
մըլը ճէլու էտէր: — գաթլ ֆի՞լի, մազթուլըն
սիրէթի վէ գաթիլին մագսէտի: Գաթլ ֆի՞լի տա՞հ-
մա մուծիպ ի տէնչէթ օլան վէ ինսանըն թիւյլէրի-
նի իւրփէրտիպ, տէրունինի հէյքան իլէ տոլտու-
րան պիր ֆի՞լ տիր: Ինսան հայաթը գըյմէթլի տիր:
Անը Խալիդ եարատըր վէ անը կէրի ալմաղան եա ալ-
տըրմաղա անձագ Ալլահըն հագգը վար աղը: Հէր պիր
հայաթըն իւթիմալաթը վէ մէզարտան էօթէնին
մէշքիւքիցէթի պու ֆի՞լին էնէմիյէթինի գաթ էն
տէր գաթ թէզեկա էտէր: Պինա՞էն'ալէյն պիր ֆէր-
տին քէնտի գօնչուսընըն հայաթընը ալմասը տա՞հ-
մա էն աղըր մէս՞ուլիյէթի մուծիպ օլան պիր ֆի՞լի
տիր: Պունը թախփիփ էտէն հալլէր տիւշիւնիւէ
պիլիր իսէ տէ, տա՞հմա գաթլ ֆի՞լի պիզի ճիտ-
տէն տիւշիւնտիւրիւր:

Պու գագը՛ատա մազթուլըն սիրէթի տէն-
չէթլի պիր մէնզարէ իրա՞է էտիյօր: Պու նէ գարա
պիր գայտ: Հէր կիթակի եէրտէ միւշքիլաթ վէ
նէմա՞աթ արասընտա քէնտի ախլազը ՝ալէյնինտէ
պիր նէֆրէթ հասոր էթմէք: Արմաշ կիպի պիր
միւ՞էսսէտի միւթէպէրէտէն մէ՞զուն, միւթէ՞ոլ-
լէմ պիր բուհապան, կէնծ վէ տինծ պիր ճէսէտ,
ւաքին եազը՛գ, մէզմում պիր ախլադ, խաեին պիր
իրատէթ, նէֆափէրէսթ պիր սիրէթ, զարգ օլ-
մուշ գաղաղէտ պիր հայաթ, խարապ օլմուշ պիր
ուն: Եյգա՞ն, պու հայաթ քէնտինին լսարապ

էթալիյի հայաթլարտան զիյատէ մախուփ պիր խա-
րապէտ տիր, օ՛ էլէ վէրիպ հապս էթալիրտիյի քիմ-
սէլէրաէն տահա միսկին պիր էսիր տիր: Պախու-
սուս պու հալէ տիւչար օլմուշ օլանըն պիր տին
մուշլիմի, պիր մուզատէս ինծիլ վա՛ըզը, սա-
իրլէրի ՚իֆֆէթ վէ ախլադը հասանէյ իրշատ էթ-
մէջէ թէմէհիւա էթմիշ օլան պիր միւրշիտ խիլիյ
տէրիսաթըր էտիլիր իսէ, պու հալը էսէփիշթիմալ
տահա տէնչէթի պիր թէնասիւլ քէսպ էտէր:
Եանըպ քիւլ օլմուշ պիր պինա էօնիւնտէ տուր-
մագ, զարգ օլմուշ պիր էթմինին սէրէն տիրէյնէ
սէյր էթմէջ, մուխրիպ ՚իլէթ էլինտէն ազատէի
սէր էտէմէյէրէջ եէրէ սէրիլմիշ պիր գահրամանա
պագմագ նէ անըլը աղը: Լաքին ախլադի սիրէ-
թինի թախրիպ, լնսանկէթինի թէրզիլ, վէ մա-
նէփի հալ վէ միւսօթագպէլինի պիլճիւմէ լիյադաթ-
վէ իւթիմալաթը իլէ եէրէ չարփըպ խուրատուխուչ
էթմիշ օլան պիր նէմինիման սէյր էթմէջ, ա՛հ,
պունա լնսան նո՞սը տայանապիլիր: Իշթէ վահ-
րիմ վարդապետին վէ ախլադա իփլաս էթմիշ օ-
լան հէր ֆէրտին հայաթը իչիւն պէօյլէ հիսս է-
տէրիլ: Լաքին ՚աճէպա ՚իլիլսէ խուրէսի պու սը-
րատա քէնտի վազիփէսինի քէսամիլէն իփա էթմէ
իտի հալ պաշգա օլապիլիթ մի խտի: Պու զաթըն
ախլադ ը զէմիմէսի պիր եէրտէ ՚այան օլունճա,
խուրէ ի մէզգիւրէ անը տիլիկը պիր եէրէ վա՛ըզ
մազամընտա իրսալ, վէ պունը պիր գաչ տէֆ'ա
թէրզար էթմէսէլէր, անձագ անը թէտիպ հաթթա
խըտմէթ ի բուհանիցէտէն թէսպիտ էթսէլէր իտի,
հէմ քէնտինէ, հէմ ճէմա՞աթա, հէմ տէ փիլիսէյէ
տահա էյի պիր խըտմէթ իփա էթմիշ օլմազլո՞ր

մը իտի : Պու միւնկլիմ վազը՝ ա մէմուրիյէթ ի բուհանիյէի փաք հըֆզ էլլէմէքաէ դայյուր պուլունմագլըշն լիւզումը թէնիտ էթսէ կէրէք տիր :

Լաքին պու վազը՝ ատա պիր վէխսիմ ճիհէթ տահա վար, գաթիլ քէնտիսի : Գաթիլին քիմ օլտըզըն պկլմէյօբզ, Պէքի Վահրիմ վարդապետին հագդուրզըլարընտան ճանը և անմըշ, շախսէն թէնարուզընա մա՛րուզ օլմուշ օլան պիր քիմսէ . պէքի անըն իրթիքեապ էթսիյի ֆիլլէքըտէն տօլայը ումում ինսանիյէթ նամընա իղզապ օլունմըշ պիր ֆէրտ, պէքի տէ պիր Յեղափոխական : Լաքին պու սէպէսլէրին էկը հանկը պիրիսի, եռ պիր դաշ պու ֆիլիլ ի փաճի՞անէյի թէպրիյէ էտմ՞ը մի : Սիւ՞ալ պուրատա տըր : Գաթիլ՝ պիր քէօթիւ ատէմի ախրէթէ կէօնտէրտի : Նայայըդ պիր հայաթը դաթ՝ էլլէտի, պիր հադդաըզը վէ պէչէքիյէթէ պարը կիրան վէ միլլէթինէ պա՞իս ի ար օլան քիմսէյի օրթատան գալտըրտը : Լաքին տողրու էթտի՞ մի : Պիր ինսան հայաթընը օրթատան գալտըրմագ ազըր մէս՞ուլիյէթի միւնթիմ տիր . քի՞մ պու մէս՞ուլիյէթի գուազըլլա ալածագ տըր : Հիւքիւմէթ էկէյէթի ի ինթիմա՞իյէնին հայաթընը թէնտիտ էտէն պիր ճանին հայաթընը գալտըրապիլիր, լաքին եալընըզ ատալէթ իլէ : Էկէր պիր գալմի արասընտա հէր մազտուր քէնտա հագգընը քէնտի էլի իլէ ինգագ էթմէյէ գալգըշըրսս, օրատա հիւքիւմէթ գալմագ : Խուսուսա իտարէ ի մէշրութէ թահթընտա պուլունան պիր էնալի քէնտի ումուրլարընը հիւսնի սուրէթլէ թէսվիյէ, վէ միլլէթին ետի ի իտարէսինտէ պուլունան հիւքիւմէթի գանուն իլէ թէ՞մին էթմէքը իսթէրսէ, պու կիպի հալլէրի գաթիյէն մէն էթմէք վէ էֆրատըն հայաթ վէ հուգուզընա սըզը սըզըյա րի՞այէթ էտիլմէք կէրէք տիր : Էկէր պիզիմ էնալիմիզ արասընտա գէրտէրին քէնտի խասիմէրի իւզէրինէ քէյիր հիւմումիլ եռ պիզէն վէ եռ պիր հէյէթնէ մուզիրը սայըլան քիմսէլէրին հայաթընը հիւքիւմէթի մէշըուտէտէն ասըմարզ օլարտ գաթի՞ էթմէք մէսէյի թէշվիդ էտիլիրսէ, պու շէ պիզիմ հուրըիսի տիտէնի պիր տարատա տահա տիլիպի իսթիփատէ էթմէք քեարը ը'ադիլ տիր : Ինկիլիզ վէ Ամէրիկա էնալիսի, Թրանսա վէ Իսպիչէրա ճիւմնուրիյէթլէրի ուղուն միւտտէթ փարլամէնթուր վէ մէշլիսէր իտարէ էտէրէք, պիր չօգ գանունլար պուլմուլար վէ պիր չօգ քիթապւր թահրիր էլլէմիշէր տիր : Իմտի պիզ տահա տիւնեատա ուսոււլ ը մէշրութիյէթ եէնի թաթպիզ էտիլիյօր կիպի պու մէնլիս վէ միւլգըէրաթ գանունլարընը տիւչէ գալգա, աճը թէճրիպէտէր իլէ էօյրէնմէյէ մուզիթէտիր օւաճալըզ : Լաքին պու սըրատա տախսի սա՞իրէրին թէճրիպէտէն իսթիփատէ էթմէք քեարը ը'ադիլ տիր : Ինկիլիզ վէ Ամէրիկա էնալիսի, Թրանսա վէ Իսպիչէրա ճիւմնուրիյէթլէրի ուղուն միւտտէթ փարլամէնթուր վէ մէշլիսէր իտարէ էտէրէք, պիր չօգ գանունլար պուլմուլար վէ պիր չօգ քիթապւր թահրիր էլլէմիշէր տիր : Իմտի պիզ տահա տիւնեատա ուսոււլ ը մէշրութիյէթ եէնի թաթպիզ էտիլիյօր կիպի պու մէնլիս վէ միւլգըէրաթ գանունլարընը տիւչէ գալգա, աճը թէճրիպէտէր իլէ էօյրէնմէյէ մուզիթէտիր օւաճալըզ : Պավանիթէն ի Միհջնագէրաթ (Յ. Գ. Գ.)

ՊՈՒ արատա մէմէքէթիմիզձէ պէօյիւք պիր ինթիյանը զահիր օլմուշ տըր : Գալանիյն ի միւլգըէրաթը էօյրէնմէմիզ լազըմ տըր : Փարլամէնթօնըն քիւշատընտան պէրու սայքի հէրիթիմա՛տա էտէք պէր թէթիմա՛տա տուական մէսէլէլէրէ, թէթիմիթէր սըրասը, միւլգըէրէ վէ պէյանը էֆքեարա միւսա՛տէ, ըէյ վագթը, վէ էմսալի մէսէլէլէրէ պա՞զը նիզամուրզըլար օլույօր : Նութգը լ իփթիթահինին ճէվապը միւլգըէրէ օլունուր իքէն վուգու՛ պուլան հալէր ֆիլգագը՛ նախօշ իտիլէր : Շունա շէքը ու շիւպէնէ եօգ տըր քի, իտարէ ի մէշրութիյէթ էնաւլինի իտարէ ի ումուր էթմէսինի իմապ էթտիլիինտէն, էնալի քէնտի էֆքեարընը նիզամ տա՞իրէսինտէ պէյանա մուզիթէտիր օլմատըզձտ իշէր տիւզէնինտէ վէ հիւսն ի հալտէ տէվամ էտէմէլլէր : Պիզ սէնէլէր էվլիլ ինծէլի քիլիսէլէրիմիզ իշիւն ժողովական ուսուլընը գապուլ էթտիլիմիզ միւնասէպէթէ պու միւշքիլ իլէ օղրաշմատա պուլունմըշ իզ : Վէ պիլա շիւպէնէ քիլիսէ վէ Միութիւն մէճալլէրիմիզտէ վուգու՛ պուլան պիր չօգ նախօշ հալէրին վէ միւնազա՛ալարըն սէպէպ վէ մէնպա՞ը պու օլմուշ տըր : Լաքին չու տա սահին տիր քի, տիւչէ գալգա նիշէ քիլիսէլէրիմիզ պու գավանիյնի միւլգըէրաթը էփէյինէ էօյրէնտիլէր : Պիլա շիւպէնէ Օսմանլը միլլէթի մագամընտա ուսոււլ ը մէշրութիյէթին մաթլուլընա կէօրէ իտարէ ի ումուր էթտիքէտէ, տիւչար օլարզըլըզ միւշքիլաթլարլա պու գանունլարը տահա էյի էօյրէնմէյէ մուզիթէտիր օւաճալըզ : Լաքին պու սըրատա տախսի սա՞իրէրին թէճրիպէտէն իսթիփատէ էթմէք քեարը ը'ադիլ տիր : Ինկիլիզ վէ Ամէրիկա էնալիսի, Թրանսա վէ Իսպիչէրա ճիւմնուրիյէթլէրի ուղուն միւտտէթ փարլամէնթուր վէ մէշլիսէր իտարէ էտէրէք, պիր չօգ գանունլար պուլմուլար վէ պիր չօգ քիթապւր թահրիր էլլէմիշէր տիր : Իմտի պիզ տահա տիւնեատա ուսոււլ ը մէշրութիյէթ եէնի թաթպիզ էտիլիյօր կիպի պու մէնլիս վէ միւլգըէրաթ գանունլարընը տիւչէ գալգա, աճը թէճրիպէտէր իլէ էօյրէնմէյէ մուզիթէտիր օւաճալըզ : Պավանիթէն ի Միհջնագէրաթ (Յ. Գ. Գ.)

լիյէմիզտէ, հաթթա ի'տատիցէրիմիզտէ վէ կէճէ մէքթէպի վէ զլուալլարըմքգտա պու մատտէչէ, եսնի միւզաքէրաթա կէնծէրիմիզի թա'լիմ էթմէք իշխն թէշէպիւսաթտա պուլունմտդ ֆա'իտէի օլուր: Մէքթէպէրտէ թալէպէի մու'ալլիմէր միւպահասէ մատտէլէրի լէրիպ, անէր իշխն արտէմէէ միւզաքէրէ թա'կին էտէրէք, վէ պու միւպահափակի միւզաքէրէ էթարիրէք, վէ սօնրու պու միւզաքէրէյէ սա'իր թալէպէնին իշթիբաք էթմէսինէ միւսսա'ատէ էտէրէք, նիհայէթ անլէրէ պիր գարար վէրտիրիրէրէրէս, վէ գարար վէրիլիպ պիթաքաէն սօնրա, թալէպէնին մու'ամէլաթընը մու'ալլիմէրի թէնդիտ էտէրէսէ, պու փէք ֆա'լանէլի պիր թա'լիմ օլուր: Այնի ուսուլ կէճէ մէքթէպէրինտէ, զլիւոլլէրտէ, հաթթա 'ա'լիէ միւսսամէրէլէրինտէ պիրէ թաթպիդ էտիլէպիլիր: Կէնծէր պու եօլտա թա'կիմ օլունուրալաս, սօնրա ումուրը ը միլէթին միւզաքէրէսինտէ սուհուլէթ հիսա էտէրէք:

ՔՐՈԹԷՍԹԱՆ ԻՆԳԼԱՊԸ
Բաժանը լողին վէ ետպատ օլմասը
(Հ. Մ. Ալն)

40.

ՊՈՒՐԱՋԱԾԱ. իսմինի տէֆ'աթլէ զիքր էթմիշ օլարըմզ էյի Միւնթէխիպ Սագսօնիա տիւզիւ Ֆրէտէրիգէ ասար ը ինթիրամ կէսութէրմէք իւզրէ իշպու գան տէօքմէ վէ զուլմ ու թէատինին իշպու մէնզարէլէրի արասընտա պիրագ տուրալըմ, Միւշարիլէյն ագալի կէջն նուսախէմիզտէ զիքր օլունան միւտնիշ վազը'ալէրտէն տուայը շայան ը թա'երապ տէյիլ տիր: Միւշարիլէյն կարողուսն տահա ա'լա իշղալ էտէպիլէճէյինի դանն էթտիի պիր թախթը գապուլտան իմթինա' էթմէք սուրբէթիյէ քէնսի մէնսափէնիփ փէտա էթմիշ իտի: Օ իսլահաթ իճրասը իշխն քէմալ ը սիւքինէ վէ ֆազաթ միւտավէմէթլէ չալչմըշ իտի: Օ չօդ սըրալարտա էն 'ալի մէրտլիք էսէրէրի կէսութէրմիշ տիր: Հէր նէ գատար քէնսախի պիր փրէնս իտիյսէ տէ, կուտեր կիսի քէօյլիւէրին զըրլընը իւթիզամ էթմէտի: Միւթէվազի', 'ատիլ, պիզարագ վէ ճէսուր օլարագ օ 1525 սէնէսի Մայիսինտէ էպէտի իսթիբահաթլիւհնա ինթիգալ էթտի:

Խաթրլարտա օլմալը տըր քի, Փափիա վէ իմփէրաթօր կարողուս արասընտա 1521 Մայիսինտէ Վօրմզտա կիզլի պիր մու'ահէտէ 'ադտ ու իշղաէտիմիշ իտի: Պու մու'ահէտէնտմէ ահքետամընձա, իմփէրաթօր լիէ Փափիսըն ասքէրլէրի պիրէշէրէք ֆրանսա 'ասքէրլէրինի շիմալի իթալիատան թարտ

ու թէպ'իտ էտէճէքլէր իտի: Պունը պաշա չըգարմագ իշխն իմփէրաթօր գաստէն Ալմանիա մէնսափէնիփ փէտա էթմիշ իտի: Մէզքիւր սէնէնին նոյնմերինտէ Փափիա 'ասաքիր ի միւթէթէփիզէնին քէմալ ը մուվաֆֆազիյէթլէ Միւանա տախիլ օւտրգլարը խապէրինիփ ալուր: Բօմա էհալիսի իշպու մուվաֆֆազիյէթէն տուայը'ալիմ շատմանիփ իշխնտէ պուլունուր իշէն, 40նճը իհօ փափիա փիւճճէթէն վէֆաթ էյլէտի: Միւշարիլէյն թապի'ի էօլիւմէ վէֆաթ էթմէմիշ օլարզնա տա'իր հէր քէստէ շիպէհ հասըլ օլմուշ տըր: Պիրինմէի կարողուսն գատիմ պիր մու'ալլիմի ննճը Ատրիէն նամը ալթընտա Փափիա ինթիխտալ էտիլտի: Միւշարիլէյն զահիտանէ ֆազիլ օլան պիր զաթ օլուպ, քէնսինին մէ՛մուրիյէթ ի 'աղմիմէսինի լայըգըյէ իփա էթմէյէ զայէթլէ արզուքէշ իտի: Միւշարիլէյն էլլնտէն կէլմիշ օլան իտի Ալման գավմը իլէ պարըշմագ իսթէր իտի իսէ տէ, պիլնիւմէ հալ ու քէյֆիյէթլէր միւշարիլէյնէ գարչը իտիլէր: Օ 1523տէ վէֆաթ էտիպ, եէրինէ ննճի Գլէմէնթ կէչմիշ տիր: Ինկիլթէրա գրալը ծինճի Հէնրինին պէօյիւք պաշ վէֆիլի գարախնալ Վուլզի Փափիա ինթիխտալ էտիլմէմիշ օլմասընտան տուայը մէ՛յուս օլմուշ իտի: Օ իմփէրաթօր կարողուստան վահու ալմըշ իտիյսէ տէ, իմփէրաթօր վէնստի վա'լանը իփա էտէմէտի: 'Այնի վաղթտա. Ցինճի Հէնրի հէմ Ֆրանսայա հէմ տէ Անճի Ֆրանսուստայ դարչը իսեան պայրաղը բէֆ' էթմիշ օլան Պուրպօն տուգտուրնա գարչը օլուն իթթիփագա տախիլ օլմուշ իտի: Միւշարիլէյն նորանսայա հիւճում ու իսթիլայա թէճպափիւս էթմիշ իսէ տէ, մաղնար ը մուվաֆֆազիյէթ օլսմամըշ տըր: Պա'տէհու Ֆրանսուր համիյէթ ի'միլլիյէսի թուրիք օլունմըշ օլուպ, Անճի Ֆրանսիս հարագենաթ ը թէ'արրուղիյէ պաշատար, վէ Ալփ տաղարը իւղէրինտէն իթտախիայա կէչտի: Վէ լաքին Փափիա մուշարէպէսինտէ մաղլուպ օլուպ, տիւմէնին էլլնէ էսիր տիւշտի: Պա'տէհու իմփէրաթօր կարողու ինճի Հէնրի արասընտա պիւրուտէթ հասըլ օլտու, վէ պունըն տա սէպէսլի կարողուսն ինկիլթէրա խանէտան ը գրալիսինտէն Փրէնսէս Մէրի իլէ իզտիվոն էթմէլիու տէ Փօրթուկիզ գրալընըն քէրիմէսիլէ իզտիված էթմիշ օլմասը իտի: 1526տտ ննճի կարողու Անճի Ֆրանսսի անտէն պիր թագըմ եէմինլէր ալտրդտան սօնրա էսարէթտէն ազտա էյլէտի: Փափիա տէրհալ միւշարիլէյնի իշպու րէսմի վա'լարտան մու'ամփ զըրլը, վէ իշպու մու'ամէլէ սէպէսլիյէ իմփէրաթօր լիէ Փափիա տրասընտա օլուշըզըշ հասըլ օլտու վէ նէթիմէսինտէ Փափիա իլէ Անճի Ֆրանսսի արասընտա պիր իթթիփագ

ագտ էտիւտի : Պու սըրատա Սփայրըստա տիկէր պիր Տիյէթ մէճլիսի 'ագտ էտիւտի : Իմֆէրաթօր Լուտերական հերետիկոսըրդա դարշը իթթիխազը գարարաւաշարըլմըշ օլան թէտպիրէրին մէվզը' ի իջրայա գոնմասը վէ Վօրմզտա ըզգարըլմըշ օլան էմրնամէնին ահքեամընա զայէթէ ըի'այէթ էտիլմէսի իշխն էվամիր ի չէտիւտէ վէրմիշ իտի : Վէ լաքին իմֆէրաթօրըն օ արալըդ Փափա իլէ պիր միւնազամասը վար իտի, վէ լաքին իմֆէրաթօրըն օ արալըդ Փափա իլէ պիր միւնազամասը վար իտի, վէ պու հալ Լուտերական Փըրդայա միւնամիա օլտու : Իմֆէրաթօրըն պիրատէրի մէճլիստէ իմֆէրաթօրա վէքեալէթէն հազըր պուլունուսպ, Տիյէթ մէճլիսինին պիր էմրնամէսինի իմզալամըշ տըր քի, աթիտէքի շայան ը թէզքեար ֆըրգայը հավի տիր . «Հէր պէլաէ էհալիսի՝ Վօրմզ գէրմանը խուռանուսընտա Սլլահա վէ իմֆէրաթօրա ճէվապ վէրէ պիրի տէյիւ զանն էթալիյի սուրէթտէն ետաշանըն, իճրա ի հերքեւմէթ էթսին վէ թափր ու հարէքէթտէ պուլունուսուն ։ Պու Գաթօլիք Փրէնուէրի իսթէտիքէրի կիպի հարէքէթտէ պուլունումազա վէ Լուտեր իլէ անըն իսլահ ը մէզհէպինէ թարափտար օլան փրէնուէրի տախի իսթէտիքէրի մէտէքի իխթիյարա մուխթար պրագտը, Իշպու Սփայրդ Տիյէթ մէճլիսի էմրնամէսինին նէշը օլունամասը իւզէրինէ Ալմանիա Գաթօլիք վէ Փրօթէտան էյալէթէրէ թագսիմ օլունուու : Պու Գաղըրատէն սօնրա կէորկ Ֆրունցանցպէրկին թահիթ ը գոմանտաբնտա Լուտերականլարտան միւրէքէպէպ պիր օրտու թէճէմմիւ' էյէտի : Պու օրտուցը թէշքի էտէն քիմսէլէր պիր սիւրիւ տիկիրէրտէն, Քէօլիւէր մուհարէպէսինին տէհշէթի իշխնտէ պուլունարագ անլէրին սաղ գալըշը օլան պիրէրվա էշխաստան միւրէքէպէպ իտի : Տինի չէվդ ու զայրէթ սէպէպիլէտէ տէյիլ, անձագ ետպմա վէ ախլ ը ինթիգամ իւմիտի սէպէպիլէտէ քէնսալիէրին գօմանտալարընըն բիյասէթի ալթընտա կէշիպ 1827նին էվայիլինտէ Խսփանիա 'ասքէրէրի իլէ պիրէշմիշէր տիր : Իշպու միւթթէհիտ օրտուլար 20 պին նէքէրտէն 'իպարէթ օլուու, ազ գագթտան Ռօմայը մուհասէրէ էթմէյէ պաշտառըր, վէ 'ազըպէթ չօդ թէլէֆաթ վէրմէյէրէք շէճրին հիսարընը երզըպ Սր. Պետրոս քիլիսէսինին վէ Փափանըն սէրսայը ճիվարընտապի պիր մահալտէն շէճրէ տախիլ օլտուլար, Փափա պիր գաչ գարախնալլար վէ սա՞րդլէր իլէ պէրապէր Սէնթ Անճէլօ գալ'ասընտա չէքիւլի, Թալան վէ ետպմայտ պաշտամըշ օլան 'ասքէրէր նէ իդամէթ-

կեանը նէ տէ քիլիսէլէրի էսիրկէմէյիպ, ճէփիսինի ետպմա էյէտիլէր : Անլէր եէվմի մէզքիւր կէճէսինտէ տախիլ ի շէճրէ տախի կիրիպ, 8 կիւն ետպոտ տահա զիյատէ միւտոտէթ շէճրի ետպմա էթտիլէր : Միլլիյէթէ, հասէպ ու նէսէպ ետպոտ ճահ ու մէսանէտէ, ետպոտ ճինսիյէթէ հիշ պիր բի'այէթ էսէրի կէօսթէրիլմէտի : Վազը'այը բէյէլ'այն միւշահէտէ էթմիշ օլան պիր քիմսէտէ տէյօր քի, ՃՊատընլարը իլէ չօնուգլարըն Փէրեատ ու Փիղանլարը վէ ահ ու էնինէրի օ գատար ախլսուզ իտիլէր քի, անլէրէ տա՞րի մա'լիւմաթ վէրմէյէ չալըշըր իրէն քէմիքլէրիմ սարաըլըյօր, Անլէրին եպիսկոպուլարա, գարտինալլարա, քիլիսէլէրէ ետպոտ մանասթըրլարա հիշ հիւրմէթլէրի երօգ իտի : Զիշ պիր զէմանտա պու գատար չօդ մէրհամէթուզլիք պու գատար ազ ինսանիյէթ վէ Ալլահ գորդուուր կէօրիւլմէմիշ ափիր : Գարունալլար իլէ ետպիսկոպուլար էնվա'ը թարզ ու թարիգլէրի իսթինզա օլունտուլար, «Ալմանւար քէնտի միլլէթլէրինտէն օլան պիր եպիսկոպուուր սաթմագ իւզրէ փաղարա կէօթիւրիւրիէր իրէն, հարվանլարը սաթմար իրէն ետպուղլարը կիպի, անըն ալնընա պիր տալ պաղլամըշըր աըր : Բիգայէթէ կէօրէ, Ռօմանըն թալանը . . . պալիդ օլմուշ աըր : Քիլիսէլէր ախօրլարա թահիվլի էտիւրիլէր, Հաթթիա միւրէլէլք Սր. Պետրոս քիլիսէտի պիրի աթլար իլէ տօլտուրըլար : 'Ասքէրէր բանիպէրի մանասթըրլարտան վէ պաքիրէլէրի քէնտի փէտէրէրինին խանէլէրինտէն ալլպ կէօթիւրիւրիէր իտի : Պիր դաչ այ Ռօմատա հիշ պիր պատարագ ինրա էտիմէտիի կիպի, հիշ պիր չան տախի չալընմատը . նէ փափաս նէ տէ մանասթըր բահիպի 'ասքէր էլպիսէսի կիյինմիշ օլմայարագ սուգալլարտա կէզմէյէ ճիւր'աթ էթմէզլէր իտի : Եօգս Ալմանլար զՊիր Փափա, պիր Փափա տէյիւ նիւտա էտիպ, անը էօլտիւրմէք իւզրէ անըն իւզէրինէ եիւրիւրէր իտի :

Պուրածըգտա Փափա 10նճը Լէնըն 1824տէ 5նճի Կարոլոս իլէ Վօրմզտաքի փիթնէսինին նէթիւթէլէրինի խիւլասա էտէլիմ : (1) Սփայրդտա պիր էմրնամէտ նէշը էտիլալի : պու սայէտէ Ալման հիւրմումէթլէր Ռօմատան այրըլմազա պիլֆի'իլ մուխթար պրագլարմըշըր իտի : (2) Ռօմա իմֆէրաթօր նամընա պիր Ալման օրտուուր թարաֆընտան զազթէտիէրէք 1,000 սէնէ մուգատտէմ ազզըն վանտալլար թարաֆընտան ետպիլարըլընտան զիյատէ տիկսուզ սուրէթտէ ետպմա վէ թալան էտիմիշ ափիր : (3) Պիննէփս Փափիո Սէնթ Անճէլօ գալ'ասընտա էսիր գալըշը, վէ անտէն սօնրա իմֆէրաթօրըն էլինտէ ալէթ օլմազա մահքիւմ օլմուշ աըր :

Պունկար եէնի պիր տէվր սղաշլամը օլտըլլնը կէօսթէրիրէր, Բօմա խրիօթիյանլըլն փայիթախթը օլմագլըգտան լիլէ էպէտ տուր օլմուշ տըր: Բօմատան ինթիզար էտէն մէտէնիյէթին էսքի նէվի եէրինէ մէտէնիյէթին եէնի պիր նէվի կէչտի: Իշպու մէտէնիյէթի ճէտիտէ մէղքիւր սէնէտէն (1527) իթիպարէն միւսթագիէն հարէթէթ էթմէյէ պաշւար, զիրա Բօմա արթըգ անը չէվզէնտիրիպ զապթ ու խտարէ էտէմէզ իտի:

Պու տէրս զայէթ գատիմ պիր տէրս օլուպ, ինսանլար անտէն հիսսէ ալմադ խուսուսընտա զայէթ աղըր տակրանըրլար: Հագգուրըլլըգ սնն առնունտա ասլա մուվաֆագիյէթի մուճիպ օլմադ: Խօտպինանէ մագսէտլէր իլէ հագիդաթ վէ 'ատաէթէթէ գարշը օղրաշմաղա չըգըշանլարըն ճիւմէսինին պաշը էթրաֆընտա մուվաֆագիյէթիլլիք վէ միւտիի միւճաղաթ ուչուշըրլար: Ալլահըն 'ալէմ ու ճիհանընտա պազը դալըր չէցէր վար իսէ, անէր տէ հագիդաթ վէ 'ատաէթէթ տիր, վէ տիւնեանըն պիլցիւլէ սէրվէթ վէ հիւքիւմէթլէրի անլէրէ զալիպ օլամազլար: Ասէմէր քէնտիլէրին ճիւզ'ն գուվէթէթէրինի իշպու 'ազիմ վէ էպէտի սիիէրէրէ գարշը օղրաշարագ սարփ էթալիտէն սօնրա եինէ քէնտի վիճաննարընտան կէլմիշ վէ տինէմէք իսթէմէմիշ օլտըգլարը ինձէ սէտա, «Զէթինինիզ վէ Ալլահ իտիյիմի պիլինիզ,» քէլամընը կիւրլէտիր:

Փրօթէօթան ինդրլապաընըն մուվաֆագիյէթ վէ 'ատէմ ի մուվաֆագիյէթլէրինի նաղար ը թէտգիտէն կէշիրմէզտէն էվվէլ, պիր թազըմ մէմէքէթէրին Բօմատան նասըլ տա'միմ սուրէտիտ այրըլմալարընըն սէպէպ ու հիքմէթինի նաղար ը տիգդաթա ալմադ լազըր տըր:

ՏԵՐՈՒՆԻ ՀԱՅԱԹ

Ե կը հուզուրըն պէրապէր կիթմէզսէ, պիզի պուրատան չըգարմա: Խուր. 33. 45: Պու Ք. Մուգ. տէ էն զարիպ պիր տու'ա տըր: Քէն'ան տիյարընա կիթմսն տէյիւ տու'ա էթմէյօր, անծագ ֆիլան շարթլար թամթընտա օլմատըգնա կիթմէսն տէյիւ նիյազ էալիյօր: Եէնօվա իսրայէլ 'ալէյինսոէ դաղապլանմը օլուպ, անլէրտէն քէնտի հուզուրընը կէրի չէքէճէյինի վէ անծագ պիր մէլէք իլէ անլէրի Քէն'անա իրշատ էտէճէյինի խապէր վէրիյօր: Լաքին Մովսէս տէյօր, «Եկէր սէնին հուզուրընտան մահրում օլամագ իսէք, օլտուղըմըզ եէրտէ գալալըմ: Քէն'ան տիյարընտա հուզուրընտան մահրում պուլուննագտան իսէ, չէօլտէ գալմագ էվլա տըր: Կիւզէլ ախարա կիթմէք իչիւն պիր տէլլի պուլմամըզ քեափի տէյիլ. Եկէր սէն պիզիմ իլէ

պէրապէր պուլունմազ իսէն, ոլ կիւզէլ ախարըն պիզիմ իչիւն սիիրի գալմագ: Եկէր հուզուրըն պիզտէն այրըլաճագ իսէ, Քէն'անտա տէյիլ պուրատա օլուուն: Եկէր հուզուրըն պէրապէր կիթմէզսէ պիզի պուրատան չըգարմա:»

Եա՛ Բապպ, մէս'էլէ պէնձէ տէ պէօյէ տիր: Աստէմէր միւշչիլաթ վէ մուզայագտատ, ֆուրթունա վէ մուհարէպէտէ սէնին հուզուրընը թալէպ էտէրէր: վէ հագգլարը վար տըր: Եինէ տէ պէն զանն էտէրիմ քի սէնին հուզուրըն կիւնէչի վէ սաքին հավատա տահա զիյատէ լազըմ տըր: Եկէր սէնին հուզուրըն պէնտէն այրըլաճագ իսէ, Քէն'ան տիյարընտա տէյիլ, չէօլտէ այրըլսըն: Քեա՛ չըի պիր բուհն ճիստար տու'ասը պու օլա իտի, «Եա՛ Բապպ, ֆուրթունատա վէ պէրրագ հավատա եաւնըմտա պալ:» Եինէ տէ սէնին հուզուրընտան մահը բումիյէթի ֆուրթունատան զիյատէ պէրրագ գիյա ի չէմս սէնին իխթար էտէր: Շէտիս գասըրդատա տէյիլ, անծագ հավասընտա, աշըլան չիշէքլէտէ, ու ֆուզը թէլլին վէ թէզեին էտէն կիւզէլ էլվան ը մուխթէլիփէտէ սէնին հուզուրընը հիսս էթմիշիմ: Իմտի Եկէր օրալարտա սէնի կէօրէմէյէճէք իսէմ, հազըգ: Եկէր սէնտէն այրըլմալլ իսէմ, պրագ, չէօլտէ օլուուն տա Քէն'անտա օլմատըն: «Եկէր հուզուրըն պէրապէր կիթմէզսէ, պիզի պուրատան չըգարմա:»

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԵՐԻ

Թէվ. Պէ, ՄԱՂՖԻՐԷ Վ. ԳՈՒՏՍԻՑՅԻԹ

Վագթըլէ թէվպէյի արամագ իչիւն չըգըր րուհար 'ալէմինէ տօղրու կիթմտիմ, վէ անը կէճէ կիւնտիւզ արաշտըրըպ, հէր նէ զատար չօդ քիմսէլէրէ անըն նէրէտէ սաքին օլուր իտիյինի սիւ'ալ էթտի իսէմ տէ, հիչ պիր քիմսէ անը կէօրմէմիշիշ իտի: Լաքին թէճրիպէքիւար պիր 'Ալիմէ բասթ կէլտիմ քի, անըն նէ չէքլտէ օլաշընը թարիփ վէ տիգգաթլէ արամազլըլլըմը թավսիյէ էթտի իսէ տէ, նէրէտէ պուլունուր իտիյինի սէօյէմէտի: Պա՛տէհաւ անը պուլսմատըրըմտան տօլայը դալպիմ հիւղնէ տօլու օլարագ իւէրի տօղրու վարըպ, չէճինն հիսարընտան էօթէտէ չըպլագ վէ թէք պուշընա տուրան պիր թէփէյէ ևէթիշաիմ: Եօգարը տօղրու թըրմանարագ, սարփ վէ չազըր չուզուր եօլլարտան կէչիւպ, թա խաչըն վէ անըն իւզէրինստէ մըլիանսնըն մէնսպարէսի կէօլիւմէ իւլինճէյէ զատար չըգտըմ, վէ օրատան Մասլուտա տօղրու պագտըլլըմտա, իշթէ պիրիսի կէլիս պանտ տօգունաըլլ կիզի տէրհալ գալպիմ էրիյիպ, բու-

հըմըն էն տէրին քէօշէլէրի միւթէ՛էսսիր օլարզը հալտէ, «Աման էյ Թէվաէ, պէն սէնին իշխն հէր եէրէ պագմագտա իտիմ» ա տէյիւ պիր մէսէրէթ սէտասը սալը վէրտափ: Թէվաէ իսէ «Սէն պէնի տա՞իմա Մալուա Խէլասքեարըն պուլունտըզ եէրտէ վէ հաթիտա Սնըն այազլարը տիպինտէ պուլուրըն, դիրա չօդ վագթ պէն օրատա էջլէշիրիմ» տէտի:

Թէքրար եօլումա տէվամ էտիպ, ինսանլար Ռուհու չէնինտէ տօլաշարագ, Մաղֆիրէթի արամագ իշխն չօդ գափուլարը չալըզ, անըն հագգընտա սիւ՞ալ էթտիմ, լաքին պունա ճէվապէն, պա՞զըլարը մէրգումըն պիր վագթ օրատա պուլունտըզնը, վէ տիկէրէրի սալթ պիր քէրրէ օրայա կէլտիյինի, վէ զայրիկէրի իսէ հավա կիւզէլ օլարզը վագթ օրատա պիր Կիրակիյի կէչիրմէք իշխն արա սըրա կէլիր իտիյինի սէօլէտիէրի: Պու էնհատէ պէնիմ իսմիլէ պիւտիյիմ տինսիզ պիր տաէմ իւէրի կէլիպ, զարդա սէսի կիսի չաթլոգ պիր սէտա լիէ «Օլ Մաղֆիրէթ տէնիլէն քիմսէ պուրայա հիչ կէլմէմիշ տիր, նէ տախի կէլէճէք տիր, զիրս մէրգումէ էօլէսի կիւզէլ պիր հանըմ արը քի, ոլ չէնին էնալիսինին պուլունտըզը էանսա պիր մահալէ կէլիպ օրատա եաշայամազ» տէտի: Պէօլէճէկէրի տէօնիւպ, մահուն վէ միւքէտէր չէնին գափուլունա եէթիշտիյիմտէ, եինէ էվիկէրի թէճրիպէքեար Ալիմէ ըսսթ կէլափի: Մէրգում անըն վէլատէթի, վէ վալիսէյի հագգընտա ուզուն ուզտիյէ մալիւմաթ վէրտիքտէն մատա, բէսմինի տախի կէօմթէրիպ, մէրգումէնին էյի հալլէրինտէն պահս էտէրէք, զայէթ տիգգաթէ արամագլըզըմը թավսիյէ էթտիյսէ տէ, հայֆա քի քէնտինի նէրէտէ պուլապիլիր իտիյիմի եինէ սէօլէմէտի:

Պու հալտէ եօլումա տէվամ էտիպ, անը արատըմ: Լաքին սայքի մէյուու օլմուշ պիր հալտէ թէքրար շու սարփ վէ չագըր չուգուր եօլարտան ախշէ գալգա եիւրիկէրէք քէնտիմի այնի եիւրումէք թէփէ իւզէրինտէ պուլտում: Վէ կէօլէրիմի գալտըզը պագտըլըմտա, պիր տէֆա տահա խաչը վէ անըն իւզէրինտէրի Մալուաը կէօրտիւմ, վէ սէվլիւլիւ Խէլասքեարըմըն ոլ ճիւէրսուզ հէյշէթինէ պագտըլըմտա, ելք կէօլիւմէ չարփան Մաղֆիրէթ օլուու, իշթէ բուհըմը մուգատտէս պիր թէսէլլի իլէ մէրլու վէ պէնի հագիտի ճէննէթ մէսէրրէթիյէ միւսթէրին գըլտը: Օլ աէմ «Ա՛ն, պէն սէնին իշխն չօդ եօլուլտում», ա տէյիւ չաղըրտըմ, լաքին Մաղֆիրէթ «Պէն տա իմա պուրատա էժինսին այազլարը տիպինտէ իմ», ա տէտի:

Պունտան էփէյի չօդ սօնրա քէնտի քէնտիմէ

«Անձէպա Գուտսիյէթ նէրէտէ սաքին օլուր» տէյիւ տիւշիւնտիւ իսէմ տէ, անը արամագ իշխն կիթմէյէ գօրդտում: Զիրա հէր քիմէ քի սիւ՞ալ էթտի իսէմ, անըն հադգընտա փէք շիւտիէլի ճէվապ վէրտիլէր: Քիմիսի «Օ չօդտան էօլմիւշ տիր», ա տիկէրի «Անըն էվի ըրմալըն քէնարընտա արը, սէն անը օրատա պուլմալըսն» տէյիպ, անը տահա կէչմէտպէն տիկէր պիրիսի իւսթէ կէլէրէք, «Խայըր, տահա էօթէտէ սաքին օլուր, իսթէրսէն արատըլըն գտատար արա, ամմու ըրմալը էմիյէթէ կէչիպ, թա սէմափի չէրէ վարմայընճա անը ասլա պուլամայտաճակսըն» տէտի: Պա՞տէհու թէքրար չօլ միւտպարէ եօլուշազ միւթէլէճճին օլարագ, ևալընըզան եօդարը տօղրու եիւրիւլիւպ թէփէյէ ևէթիշտիյիմտէ, պիր տէֆա տահա չէփիք Խէլասքեարըմա պագտըլըմ կիպի, իշթէ Գուտսիյէթ օրատա էժինտիսինին այազլարը տիպինտէ տուրույօր իտի: Վէ պէն անսա «Սէնի արայօր իտիմ» տէմէյէ գօրգումում: Լաքին կէօլէրիմի մալուա էնէլասքեարա տիրիպ, Անըն մուհապակէթինին պէնիմ իշխն նէ գատար բահիմանէ իտիյինի հիսս էթտիյիմտէ պիւթին դալպիմին քէմալը մուհապակէթ վէ փէրէսթիշ լիէ մէմլու օլուու, պու էսնատա Գուտսիյէթ այազա գալզըզ, «Պէն սէնին իշխն էջէտէն պէնու պէրէյօր իտիմ տէ, սէն տահա եէնի կէլիյօրան» տէտի: Օ զէման միւթէնայեիր պիր սէպէ ևնէրէտէ պէրէյօր իտին» տէտիյիմտէ, «Անըն այազլարը տիպինտէ պէն տա՞իմա օրատա իմ» տէտի:

ՄՈՒՀԱՐՐԵՐԱՅ

Թէլէֆանի

(Փէ: Յ. Յ. Մանկանէնան, Մէրլէֆոն)

Յ.

Թ. Մ. տըն 1792տէն 1815է գատար Պէօյիւք տէտիրէրի նափօլէօնըն կվրօփայը իսթիլայա գալզըզը մուհարէպէլէրու թարափէյնտէն 4,200,000 քիշի թէլէֆ օլտու: 1870-71տէ Ֆրանսա-Ալմանիա մուհարէպէլէսինտէ 250,000 քիշի տիւշտիւ, վէ սօն ասրլարտա էն մուխրիպի օլան Ռուսական մուհարէպէլէսինտէ 620,000 քիշի էօլտիւ: Պու սօն մուհարէպէտէ պիր գաչ մահալտէ կիւնէրճէ տէվամ էտէն զայէթլէ խունրիզ ճէնքլէր վագը օլտու: Լիսուսանկատ 8 կիւնտէ 42,600 քիշի, Շախէ նէհիր իւզէրինտէ 10 կիւնտէ 85,000, Փարթ Արթուր մուհասէրէսի զարփընտա 90,000, վէ Մուդտէնտէ 14 կիւն միւտտէթինտէ 203,000 քիշի թէլէֆ էտիլտի: Միւզէրինիսին պիրինին հիսապընա կէօրէք, թարիսի պէչչէրին իալթիտասընտան պու կիւնէ գատար ճէնք մէյտանլարընտա թէլէֆ օլան էպնա ի

պետքին 'առէտոի 6,800 միլիօնա պալիո օլմուշ առը , եանի տիւնեանըն շիմտիքի մէկնուու ճիւմէէս սէքէ-նէսինին տէօրթ միալինտէն զիյատէ : Մէջրուն եա-խօտ խասթա օլարադ սօնրա էվտէ էօլէնէր տէ պունտան պաշգա : Տուչարըն վէ էօքարուղէրին , վալիտէն , պիրատէր վէ հէմշիբէրին ահ ու փի-դանլարը շէօյէ տուրառուն , փարաճա , մալ վէ էմ-լաքճա դայտի տախի նէրէտէ դալըր : Նիւմունէ իշիւն աալթ պիր գաչնը զիքը էթսէք քեափի տիր : Գըրըմ մուհարէպէսինտէ եալընը ինկիթէրը 76 միլիօն Օսմ. լիրա մէսարիֆ էթմիշ տիր : Ռուսիա թէւրքիա իլէ օլան սօն մուհարէպէտէ 168 միլիօն Օսմ. լիրա , Ֆրանսա 1870-71աէ 408 միլիօն , վէ Պէօյիւք նախօլէնըն մուհարէպէրինտէ 914 միլ-իօն , վէ Մ. Ա. մէրգա շիմալի վէ ճէնուուպի էյալէթէր արասընտա վուգու' պուլան մուհարէպէտէ 2,000 միլիօն 0. Լ. մէսարիփէ տիւչար օլմուշ առը : Լաքին տէվէթէր տահա օսանմամըշլար , տահա հազըր-լըգլարընըն մըգտարընա զամմէ էտիյօրլար : Պունտան 22 սէնէ էվլիլ էվրօիփանըն 17 տէվէթէրի զէ-մանը սուլհու 3,200,000 , վէ էսնա ի հարպտա 12,500,000 'ասաքիրէ մալիի իքէն , շիմտի սուլհու 4,500,900 'ասաքէր պէսլէյօրլար , վէ մուհա-րէպէտէ իդիթիլա էթմէ 25 միլիօն չըգտարապիլէ-նէքլէր : Պիւթիւն տիւնեանըն մուհարէպէ օլմա-յարադ սիլան ալթընտա սագլատըլը 'ասաքիրի 6 միլիօնա պալիո օլույօր . պունդարա նուփուս պաշնա վաստթ հիսապ իւզը 20չէր 0. Լ. տան սէ-նէտէ 110 միլիօն Օսմ. լիրա մէսարիփ էալիյօր : Թօփա , թիւթէնկէ , զըրխլըլարա , գալա՛լարա սարփ օլունան ճէսիմ մէսպաղարտան մա՛տո , 6 միլիօն պապաեիկիտլէրին 2-3 սէնէ իշլէրինտէն վէ քեար-լարընտան ալարա գալմալարը տախի Փազլա պիր թէլէֆաթ տըր քի հիշ հիսապա կէլմէզ : Շիմտի մուհարէպէ մէս'էլէսի էօյէ պիր հալա կէլմիշ տիր քի՝ իշ 'ասաքիրին , թօփուն , թիւթէնկին չօգլուղուն-տա տէյիլ , իշ փարատա տըր . քիմին փարասը չօդ իսէ՛ օ տէվամ էտիպ զակէպէ չալմապիլիր : էսնա ի հարպտա 'ասաքէր պաշնա եէվմիյէ 25 դշ. մէսարիփ հիսապ օլունույօր . մէսէլա Ալամանիա հարպտա միւսթա'իտ 4 միլիօն նէֆէրինի պիր մուհարէպէյէ սօգմադ իսթէսէ պէհէր կիւն պիր միլիօն Օսմ. լիրա մէսարիփէ թէհամմիւլ էտէպիլմէլի տիր : Պէօյէ մէսարիփ իսէ տէվլէթի թէղ խարադ էտէր :

Պու փարալար նէրէտէն կէլիյօր . խազինէտէն : Խազինէ նէրէտէն ալըյօր . էհալիտէն : էհալի գէրէ-մէզպէ , իսթիկրազ էտիյօր : Պօրծու վէ պօրծուն փա'լիլի քիմ թէթէթէ էտէրէպէ կիորիւհի մուհարէպէ տիրէլույօր . հէր պիր Փէրախն քիսէսին-տէն 2½ Օսմ. լիրա Էքսիլյօր . պունուն չարէսինի տիւշիւնմէլիյիզ : Տըգգաթուզզը , խասոթէլիք , 'իշ-րէթ , ճինայէթ վէ պաշգա պէտիսուզլար , վէ մու-հարէպէ սէպէպիլի հէր սէնէ միլիօնլարնա էօլիւմ-սիւղ ճանլար թէլէֆ օլույօր . պունուն էնիւնիւ ալմայա պօրծույզզ : — Զարէսի՞ : — Տըգգաթ կէթիթիշ էտէրէպէ կէօրիւհի քի չարէսի թա'լ-լիմ ու թէրակիյէ տիր . 'իլմ վէ ախտադ համիտէ

տիւնեանըն աղ չօդ մէտէնիյէթէ մալիք 80 տէվ-լէթէրինին ճէմ'ան 8,265 միլիօն Օսմ. լիրա պօր-ծու վար արը , վէ սլունա վասաթ հիսապ իւզրէ 0/0 4աէն սէնէլի 330 միլիօն Օսմ. լիրա գատար փա'լի վէրիյօրլար : Ախէր ոէօղ իլէ՝ տիւնեանըն ճիւմէէս սէքէնէսինէ պու պօրծու թադսիմ էթմէք լազրմ կէլսէ , պէշիփտէքի չօճուգտան թա փիյր իխթիյարա զատար , նուփուս պաշընա 5 Օսմ. լի-րա պօրծ վէ սէնէտէ 20 զըշ . փա'լի տիւշիյօր : էլեէվմ տիւնետտա մէվճուու օլան մէսգիւքեաթ 2,000 միլիօն Օսմ. լիրա գըյմէթինտէ պլթուն , վէ 2,500 միլիօն գըյմէթինտէ կիւմիւշ թախմին օլու-նույօր , եէքիւնիւ ախնեանըն պօրծունուն նըս-ֆընտան աղ զիյատէ դափիտա պիլիյօր : Տէվէթ ի 'Օսմանիյէնին պօրծու շիմտի թագրիպէն 403 մի-լիօն Օսմ. լիրա տըր : Ֆրանսանըն միլի պօրծու իսէ տիւնետտա էն աղըրը օլուու , 1,220 միլիօն Օսմ. լիրա տըր . վէ սէնէտէ սլունուն իչիւն 43 միլիօն Օսմ. լիրա փա'լի վէրմէքտէ տիր , քի տէվ-լէթ ի 'Օսմանիյէնին սէնէվի վարիտաթընըն իքի միւլինտէն պիրագ տա զիյատէ տիր : Պա'լըլար միւֆիլս թէսէլլիսի օլարադ տէրէլէր քի , «Մէտեռն էհալի ամմա , տա'նին տախի էհալի տիր . » լաքին ունուտուլմամալը տըր քի՝ տա'նին զէնկին սընթքը , մէտեռն իսէ 'ումուու էհալի տիր : Պուննա պօր-ծուն թագրիպէն նըսֆը շըմէնտըֆէրլէր , թարիու-լէր վէ թիճարէթ ու մէնփա'ալթը էհալիյէ մէտար օլան պաշգա վասըթալար իչիւն տէրիւհաէ էտիլ-միշ օլուու , տօղրուտան փայտէյի մուճիսպ տիր . տիկէր նըսֆը իսէ սալթ մուհարէպէ բուհունուն նէթինէսի տիր :

Հուզուրընըլա թագտիմ օլունան մէսէլէթէր-տէն թագիւաթա ա'խտ օլան դըսմը , եա'նի հավա , սու վէ էլէքթրիկրիյէթ դուկվէթէրի , հէրարէթ , նէպաթաթ վէ հարվանաթ նէ՛ դատար չօդ թէլէֆ օլսա՝ պիզէ տօղրուտան տօգունմաղ , քիսէմիզաէն պիր շէ էքսլէթէզ : Լաքին օտուն , քէօմիւր , ըշըգ սարփը , հարիկ , մէտուութի , իֆլազիյէթ , խասոթէ-լիք , թիւթիւն , 'իշրէթ վէ մուհարէպէ տա'նիրէլէրին-տէ թէլէֆ օլան սէնէվի 4,000 միլիօն 0. լիրա քի-սէմիզաէն կիտիյօր . հէր պիր Փէրախն քիսէսին-տէն 2½ Օսմ. լիրա Էքսիլյօր . պունուն չարէսինի տիւշիւնմէլիյիզ : Տըգգաթուզզը , խասոթէլիք , 'իշ-րէթ , ճինայէթ վէ պաշգա պէտիսուզլար , վէ մու-հարէպէ սէպէպիլի հէր սէնէ միլիօնլարնա էօլիւմ-սիւղ ճանլար թէլէֆ օլույօր . պունուն էնիւնիւ ալմայա պօրծույզզ : — Զարէսի՞ : — Տըգգաթ կէթիթիշ էտէրէպէ կէօրիւհի քի չարէսի թա'լ-լիմ ու թէրակիյէ տիր . 'իլմ վէ ախտադ համիտէ

քէսպ էթմէք տիր : Թապիհաթըն մէվճուտ գուվ-
վլէթլէրինի վէ անտէն ալտըլլըմը նէնսէրի տահա
խարէլ սուրէթտէ իսթիմալ էթմէի ՚իլմ իլէ էօյ-
րէնէնէիզ : Եէնի ալէթլէր վէ մաքինալար ՚իլմ իլէ
ինատ օլունածադ : Հափատան , սուտան , թօփ-
րադտան եէնի թիճարէթ մէնպալարը ՚իլմ իլէ քչչփ
օլունածադ : ՚իլմ իլէ խասթէլիքլէր էքսիէնէք ,
չօնուգլարա վէ խասթէլէրէ տահա էյի պագըլածադ :
Մալիսմաթ արթողքնա թիւթիւն վէ միւսքիրա-
թըն , վէ ճիւմէ փէնա խույլարըն մազարրաժը
տահա զիյատէ թանըլածադ , վէ պունկարա գարշը
մուհարէպէ էտէպիլմէք իչիւն ախլադը ումումի-
յէյտ տահա զիյատէ թագիյէթ վէրիլէնէք տիր : Վէ
էնծամ մուհարէպէ բուհունա գարշը տախի մա-
լիւմաթ վէ ախլադ չալըշաճադ վէ զալիս օլաճադ
արըր : Խնսան խնսանըն նամուռունա վէ հուգու-
դունա արթըր թէ'արրիւդ էթմէյէնէք , վէ մու-
հարէպէ իլէ թէտափի' էթմէյէ հաճէթ գալմայա-
ծադ տըր :

Պունկար օլապիլի' մի : Էվլէթ , հէմ օլապիլիր ,
հէմ օլաճադ տըր . Լաքին կիւն էվլէլ օլմասը իչիւն
չալըշադ սանա վէ պանա վազիփէ տիր : Խալրէթ
վէ թա'լիմ իլէ ախէրլէրի հէր ֆայտէսիզ վէ մու-
դիր իշտէն վէ մասրաֆտոնն սագընսուրալըմ : Էվլ-
լատ վաթանըն թա'լիմ ու թէրպիյէսի իչիւն զայ-
րէթ վէ մէսարիփ էսիրկէմէյէլիմ : Պունկարը կէ-
րէի կիպի իճրա էտէպիլմէք իչիւն էսիր տափա-
լարը վէ նիփալարը ունուտարադ պիկիթիփիֆադ
չալըշալըմ , օլ զէման մուվափազիյէթիմիզ թէ'է-
մին օլունածադ տըր : Պու սէօլլէրի օգույան հէր
պիր ֆէրախն պունտա հիսսէսի վար տըր . իշխաչն
իճրա էթմէյէ մէս'ուլ տըր , պաշգասընա տախի
էօյրէթմէյէ պօրձլու տըր : Պէն պունկարը սիզէ
պէյան էթմէրէլ վազիփէմին պիր գըսմընը իփա
էթտիմ . սիզ էթմէզաէնիդ վէպալ վէ մէսո՞ւլիյէթի
սիզին իւղէրինիզտէ գալըր :

Ս Օ Ն

ԱՅԱ ՍՈՅԻԱ. ՃԱՄԻՒ 2.

Մէնալլէ և ապիլիւէ : — Խարիճէն Ղարպ թա-
րաֆընտա պուլունան Յ'ատէտ ճէսիմ գափուտան
տախիլէ կիրիլսիյինտէ , միւսթաթիլ շէքլինտէ ոսն
ճէմա'աթ մահալի պիրտէն պիրէ կէօլ էօնիինէ ա-
չըլըր : Պուրասը պէյթին էն քիւչիւք գըսմը օլ-
տուղու հալտէ , իլէրիսի իսէ պիւթիւն պիւթիւն
թէմաշակէրանըն նազար ը տիգգաթընը սուրէթի
մախսուսէտէ ճէլալ էտէր : Պու մահալ պօյունճա-
խպէրի պիր թօնօղլա էօրթիւլմիւշ վէ տիփարլա-

րը տախի պօյամնմըշ ալըր : Պուրատան իթինմի սօն
ճէմա'աթ մահալինէ եէնի Յ'ատէտ գափուտան
կիրիլտիյի զէման , իսմ ու չէօհրէթի չար ալթարը
ճիհանա չայ' օլան պու էսէրի ՚աթիի ի նատախէ-
նին քէմալը տիգգաթի ու մէրտպա թէմաշտարնա
գօյուլուպ , ինչա՞աթընտաքի հէյպէթի , տիփար-
լարընըն բէնկեարէնկ սօմաքի մէրմէր գափիամա-
լարընտաքի զէրափէթի վէ պիւթիւն գուպպէնին
սաթհնըն մօզայըքլարլա նարը էտիլիպ ալթուն
եալտըլլը միլիօնլարնա ու փագ փարչալարլա մէս-
թուր պուլունտուզու կէօրիւլիւր : Պու մահալտէ
հայրէթին գաթ գաթ արթմըշ օլտըղը հալտէ , սըրա
իլէ տիգիլմի մէրմէր սէօյէշ վէ էշիքլի ճէսիմ գա-
փուլարը կէօլտէն կէչիրէթէք , մէշնուտէն գալարը-
մա փէրափէթինի աչարագ , մա'պէտին տախիլինէ
կիրէրախն : Լաքին օ անտէ պիր գաչ սանիյէ գա-
փունըն տիպինտէ գալըրալն : Պու 'ազիմ վէ զի-
ըրյմէթ պինա օլ գտատր տիգգաթընը ճէլալ էտէր
քի , թէմաշ իչիւն իքի կէօղիւն քիփայէթ էթ-
մէյէնէք իմիշ կիպի շաշալամազա պաշլարսն : Էվ-
գէլա նազարը հայրէթինի ճէլալ էտէն , մէրքէղ-
տէքի պօշուուգ արը քի գուպպէսի հէման գուպպէի
սէմա կիպի եիւքսէլմիշ օլտուզու հալտէ քէմալը
'ազամէթլէ մէրքէզինի սէթր էթմէթիքա տիր : Պու
ճէսիմ գուպպէնին Շարդ վէ Ղարպ ճիհէթիրինի
գալարըն նըսփ գուպպէթէր տախի քէնտիփինին
մատունընտա օլարադ ճէսիմ գա՞իտէթէր իւգէրինի
բագիթ օլունմըշ արը : Ճէնուուպ վէ Շիմալ ճիհէթի-
րինտէ իւսիթ իւսիթ գարշըլըւը թաշ տիրէքլէր
տիգիլմիշ օլուպ , 'ազիմ գուպպէնին իքի գըսմընը
գալարընմագտա տըրլար :

Իշպու զիքի էթափիմիզ գուպպէնին տախիլի
ալթուն մօզայըքլարլա գօրտօնլար նագչ օլունմուշ
օլտուզու հալտէ , գուպպէսինին փէնմիրէթիրինտէն
զիյաի շէմս տախիլտէքի ալթուն մօզայիքլա
սէթր օլունմուշ սաթհ իւզէրինէ աքս էտինճէ
րէնկեարէնկ փէրթէվլէրին փարլագ պիր սուրէթ-
տէ հէր թարափա ինթիշար էթափի կէօրիւլիւր ,
Պունտան մատա , Շարդ վէ Ղարպ թարափինտա
նըսփ գուպպէթէրին սոլլընտաքի ճէսիմ քէմէրէթէ
դարշըլըւը տիգիլմիշ թաշ տիրէքլէրին փէվիլի-
տէքի քէմէրէթէր իւզէրինտէ պուլունան մէրքէղի
գուպպէնին գափս խաթթընըն պիրլէշմէսինտէն
հուսուլէ կէլէն տէօրթ միւսէլէս տախիլինտէ տախի
ալթը գանատլը մէլէքլէր բէնքլի մօզայիքլա նարը
օլունմուշ տըրլար : Կէրէք պէօյիւք քէմէրէթէր վէ
կէրէք գուպպէթէրին տախիլի Պիզանթէն ուսու-
լունտա մօզայիքլէրի նագչ օլունմուշ արը : Զիքր
էթափիմիզ պու ալթուն գապլը գուպպէթէր վէ

քէմէրլէրտէն մա՛տա ինսանըն նազար ը տիգդա-
թընը ճէլպ էտէն տիվարլարըն սաթհը տըր քի ,
զէմինտէն քէմէրլէրին բապթ օլունտուղաւ խաթ-
թը ու փդիսինէ գատար օլան իրթիֆա՛նը թէքմիւ
էտէն տիվարլարը առ՝ իրէն մատար սօմաքի թաշ-
լարը իլէ գասլանմըշ տըր : Պու սօմաքի թաշլար
դայէթ գրյմէթի ճինստէն օլուալ , տամարլարընտա
միւշահատէ օլունտան դայէթ կիւզէլ նազլար ին-
սանը հայրէթտէն հայրէթէ զարդ էտէրլէր : Շու-
րասը զարիպ տիր քի պունտան 1354 սէնէ էվլէլ ,
եանի պու կիւն միւսթամէլ օլան տէսթէրէ , պշչըը
վէ սա՞իրէնին մէվճուտ օլմատըզը պիր տէվրտէ
սօմաքի թաշլարը պիչլիլիր իմիշ : Պու սօմաքի թա-
պագալարըն իրթիֆա՛ը Զ մէթրօ վէ արզը 1 մէթ-
րօ օլուալ , օրթասընտան պիչլիլիպ քիթապ կիպի
աշըլարագ կիւզէլճէ փէրտախընը տախի իքմալ
էթտիքտէն մատա , էթրաֆընտան Պիզանթէն ու-
սուլինտէ մէրմէր գօրտօնլար տօլաշաըըլըպ տի-
վարլարա բապթ օլունմըշ տըր :

Եինէ պու էսէրի նէվիսին տախիլինտէ շայսն ը
թէմաշա 100 'ատէտ թաշ տիրէք վար տըր քի ,
պու պէյթի մուգատատէսին թարիխինէ աշխնա օ-
ւանլարըն նազար ը թէփէքթւրէրինի ճէլպ էտէր-
լէր : Պունլար քէմալ ը մէթանէթէ խթիգատմէթ-
իւղրէ տիրիլմիլէր տիր : Պունլարըն պաշնտա
մէրմէրտէն մամուլ ու փագ զիյգըյմէթ քէմէրլէր
պուլունըր : Տիւնեանըն ճէր թարաֆընտան ճէլպ
օլունան պու տիրէքլէր 1500 , 2000 , վէ 2500
սէնէ էվլէլ պիր թաղըմ փութխանէլէր տախիլին-
տէ բէքզ օլունուալ , պինէքրճէ էօլմէլ ճանլարըն
ճէնալէթ սափասըլա ու հուսոյաթարզ
թաշտան եափըլմըշ օլան փութլարըն էօնիւնտէ էտ-
էրէ գափանարագ իպատէթ էթտիքլէրինի սէյր է-
տէրլէր իքէն , շիմտի հագիգի պիր մապէտտէ պու-
լունըրըլար : Պու սիւթունլար արասընտա Բօմա-
տա շէմս փութունըն իպատէթինէ մախսուս պու-
լունմուշ օլան պիր պէյօյւը մա'լիտտէն չըգա-
րըլմըշ զըրմըզը սօմաքիտէն 8 'ատէտ սիւթիւն իլէ ,
էփսուս չէրինտէ գատիմ գամէր իպատէթինէ ,
եանի Տիւնանա նամը իլէ մա'րուֆ օլան իլահըն
մապէտտէնտէն լէթիրիլմիշ 10 'ատէտ տիրէյին 6
'ատէտի հէշիլ եէշիմտէն , վէ 4 'ատէտի դայէթ
պէյօզ մէրմէրտէն տիրլէր : Տիկէր սիւթունլար տա-
խի գատիմ թրոււ , Սթինա վէ սա՞իր մահալէր
մա'պէտլէրինտէն կէթիրիլմիշ տիրլէր : Պուրտատա
շու սուրէթլէ պիր միւլահազա վարիտը խաթըր
օլույօր , չէյլէքի , էյ պու սիւթունլարը բէքզ է-
տէն մի՛մարլար , գօնա Անթիմօս վէ իսիթօր , պու
տիրէքլէրի տիքտիյինիդ սըրատա նէ՞ սէօյէշտինիդ :

Աիդտէն էվլէլ կէլէն մի՛մարլար պու տիրէքլէրի
փութ խանէլէրէ մախսուս օլմադ իչիւն ինչա էթ-
միշէր իսէ տէ , սիզ օրալարտան չըգարըպ ասըլ
իւահար Ալլահընըն մա'պէտինտէ բէքզ էթմիշունիդ .
իշթէ պու սէպէպտէն տիր քի սիզին իսմինիդ թա-
րին քիթտապլարընտան ասլա սիլինմէյէնէք տիր :

Գամէր փութունըն , շէմս փութունըն , վէ
սա՞իր փութլարըն մա'պէտէրինտէն կէթիրիլէն պու
գըյէթլի տիրէքլէր մա'պէտին իչինտէ թագսիմա-
թընըն իծապընա կէօրէ տէօրտէր , ալթըշար , ի-
քիչէր գարշըլար , վէ իւսթ իւսթէ բէքզ օլուն-
մուշ տըրլար : Պու սիւթունլար մէրմէրտէն եա-
փըմըշ պազլար , վէ պաշըզլար գօնուլուալ ,
պունլար տախի սօմաքի մէրմէրտէն եափըլմըշ քէ-
մէրլէր իլէ եէքտիկէրինէ բապթ օլունմուշ տըրլար :
Պու քէմէրլէրին իւսթիւնտէ սաչագ թագըմը գօ-
նուլուալ , իսարիճէն 40 սանթիմէթրօ գտտար գա-
պապաթըլմըշ օլուուղու հալտէ եէօրիւտիլիւալ մա'-
պէտին տախիլինէ չէվրիլմիշ տիր : Լաքին պու սօ-
մաքի մէրմէրլէրտէն ինչա օլունմըշ օլան պաշըզլար ,
քէմէրլէր վէ սոչագ թագըմէլուրը պու զիյըյմէթ
էսէրի ՚աթիցին էն ճալիպ վէ էն զիյատէ թէմա-
շայա շայսն ապսամընտան պիրինձիսինի թէշքիլ է-
տէրլէր : Պիզանթէն ու սուուլը միմարփիսինտէ ինչտ
օլունուալ , իւսթլէրինէ եափրտդ վէ միչքլէր իշ-
լէնէրէր թէզլին օլունմուշ տըր :

Պալատէ զիքը էթտիյիմիդ միւզէյիէն գագարթ-
մա եափրտդ վէ չիչքլէր գայէթ կիւզէլ նաքը օ-
լունուալ սէնայի՛ի նէֆիսէ էրպապընըն հիսսիյաթը-
նը խօշանտըրըր , վէ պունլարըն սըգւըզը վէ չօգ-
լուգու տախի հայրէթլէրինի մուճիպ օլուր : Վէլ-
հասըլ պու պէյթի մուգատաէսին ինչտաթընտա
կէօրիւէն մէնզարէ ի հայրէթէֆգայը հագգըլա
թարիփ ու թարպիր էթմէք լազըմ կէլսէ , սահի-
ֆէլէր տօլտուրմագ իճապ էտէր :

Մալ-մալ և նարէնինէ ծամմի՛ ի մէզքիւր հագգըն-
տա գէննի մի՛մարի նոյթա ի նագարընտան պէր-
վէճնի պալա մա'լիւմաթը վէրտիքտէն սօնրա , պու
պէյթը մուգատաէսին քիմէլէր թարափընտան պի-
նա օլունմուշ օլարըր թարիխի պինա վէ ինչա-
սընտան պու կիւնէ դատար նէ կիպի անլալը
թապի'յիէյէ մարուզ գալտըզը վէ սա՞իրէ տա՞իր
պատէնու մալիւմաթը թարիխիյէ վէրմէյի թէնսիպ
էթտիփ , պու պապտէ Գամուս իւլ 'ալտամտա պէր-
վէճնի զիյը օգույօրըզ .

Անթանապօլտա Թօփդապիու սէրայը հիւմայունու
խարիճնտէ ճէսիմ պիր ճամմի՛ ի չէրիֆ օլուալ , շարդ
ճիէթինտէն գարշուսունտան Ալլիլյէ նազարէթի
տա՞իրէսի պուլունուր : Միլատըն 325 թարիխին-

աէ Ռօմա իմփէրաթօրլարընտան էն էվլէլ խրիսթյանըըզը գուղուլ էթմիշ օլան պէօյիւք Գօսթանթին թարաֆրնտան ախշապ օլարագ քիլիսէ սուրէթինտէ պինա օլունուապ, պըֆամը իլահիչտէն օլան հիքմէթի մուզատատէսէյէ տէլալէթ էթմէք իւզրէ, «Այս Սօֆեա» թէսմիյէ օլունմուշ աըր: Պատէհու Արքաթիկօս զէմանընտա եանըզ պունըն օլլու թէտոսիեօս թարաֆընտան միւճէտտէտէն վէ տահա միւքէմմէլ սուրէթատէ եափըլմըշիսէտէ, Յուստինեանօս զէմանընտա զունուր էտէն պիր պէօյիւք իխթիլալ էսնուաընտա վուգու՛ պուլան եանընտա եէնիտէն եանմըշ, վէ օ վաղըթ Յուստինեանօս իխթիլալտան զարարտիտէ վէ մէյուս օլան էնալիյէ մէտարը թէսէլլիյաթ օլմագ իւզրէ մէպալիղի քիւլլիյէ սարդը իլէ, պու մապէտի քեարկիր օլարագ շիմտիփի սուրէթատէ պինա էթմիշ աիր, Միմարլարը օ զէմանըն մէշանիրի բիշապիցունտան թէրալէլի Անթիմօս իլէ Միլիթի իսիտօր իտի: Անթիմօս պու մապէտի էվլէլքի մապէտ թարլընտա պինա էտէրէք գուպակսինի նըֆս քիւրէ շէքլինտէ տահիրէ քէմէրին իւզէրինէ տուրտուրուու, պուտէօրթ քէմէրին հէր պիրի խարիծնոտէ րուպ քիւրէ շէքլինտէ պիրէ բիշապէտէնի իսիտօր իսիտօր իտի: Անթիմօս պու մապէտի էվլէլքի մապէտ թարլընտա պինա էտէրէք գուպակսինի նըֆս քիւրէ շէքլինի վէրմէյէ էօլէնմիշ աիր:

Մէրգում Յուստինեանօսըն զէմանընտա վուգու՛ պուլան շիտտէթլի պիր հարաբէթի արզ սըրասընտա մապէտին գուպակսի երջըլմազլա զիքրի սէպգաթ էտէն իսիտօրուն եէկէնի օլան տիկէր պիր միմար իսիտօր մարիփէթի իլէ եէնիտէն պինա օլունմուշ աըր քի էլան պագի օլան գուպակէ տիրու

Պու սուրէթլէ մապէտ Միլարըն 548 թարիխինտէ խիթամ պուլուապ, տիվարլարընըն իչ թարաֆը օյմա վէ թասպիր օլարազ փէք չօգ զինէթլէրլէ միւզէյին պուլունմուշ իտէ տէ, պու զինէթլէրին ճիւմէսի պէտ վէ սամէմ գապիլինտէն օլարագ, մէլալիքէ վէ 'ապիլլէրին բէսմէլէրինտէն 'իսպարէթ պուլունմազլա, մա'պէտին ճամմի՛ ի շէրիփէ թահպիտէ րէֆ վէ եա սէթր օլունմուշ աըր: Իմփէրաթօր Յուստինեանօս, պու մա'պէտի Սօֆիեա իսմինտէ Ռօմատա զունուր էթմիշ օլան պիր ազիւլին իսմինէ հիւրմէթէն եինէ Այսաօֆիեա թէսմիյէ էթմիշ տիր: 1354 սէնէսինտէն պէրի գա'իմ օլան պու մա'պէտ տէֆ'աթլէ զէտէլէնիպ, իպթիտա Մաքէտօնեալը Լասուլ նամ ինիքրաթօրըն զէմանընտա պէօյիւք գուպակէի թութան քէմէրին պիրի զէլզէլէտէն սագաթլանարագ տիւշմէք տէրէ-

ճէսինէ կէլմիշ իքէն, քէմալը մէհարէթէ թամմիր օլունմուշ, վէ իմփէրաթօր Ռօմուն զէմանընտա տախի պու քէմէրին տիկէր պիրի խարապ օլուու թէճատի օլունմուշ աըր: Տիկէր պիր Վասիլին զէմանընտա հարէթէթի արզտան գուպակէնին պիր փարչալը երգըլը թամմիր օլունտուլտան սօնրա, իխթիյար Անտիրօնուն զէմանընտա գուպակէնին պիր թա'րափը միւշրիփի խարապ օլուուզու հալտէ, մէրգում զէվճէսինտէն դալմըշ օլան քիւլլիյէթի պիր մէպլազը սարփլէ խարիճէն էլեէվլ մէվճուտ օլան պիր թագըլ տիրսէքլէր պինա էթափիլէրէք երգըլմասընըն էօնիւ ալընմըշ աըր: Սօնրաքի իմփէրաթօրլար տախի, տախիլ վէ խարիճի պա'զը թամիրաթ վէ թէզենինաթ իծրա էթմիշէր տիր: »

Իսթանպուլըն ֆէթհինտէն սօնրա սէլաթինի աղամ հազարաթը թարաֆընտան պու պէյթի մուգատատէսին ճամմի՛ ի շէրիփէ թահպիլի զըմնընտա պիթթապի՛ խարիճէն վէ տախիլէն պա'զը իւլավէլէր, թէպակիլաթ վէ թա'միրաթ վէ թէլլինաթ իծրա զըլընմըշ իսէտէ պունլարը զիքր ու պէյան էթմէք մա'լիմի իլամ գապիլինտէն օլուուզունտան, վէ զաթէն մէգալէմիլ խայլի ուզամըշ պուլունտունտան, տէրմինէ լիւզում կէօրիլմէմիշ տիր, անճագ մալիւմաթը մէզքիւրէլի իսթիճնապ արզունտունտա պուլունանլարըն Գամուս իւլ 'Ալամա միւրամա'աթ էթմէլէրինի թավակիյէ իլէ մէգալէմիոյէ խիթամ վէրիրիլ:

Միմար
Տէրիստ'ատէթ սօն ս. 6. հզՄԻՐԼԻՆԱ

ՎԱԼԻՑԷԼիՔ ՄէքթՈՒՐ

(Մէկ Տար, Թալլա)

ԱԷօյլէյինէ սէնի պէյան էտիյօր: » Մատ. 26. 73:

Յիսուս իսթինթագ օլունուր իքէն, Պետրոս, Քիմէ քէնտիսինէ տիզգաթի էթմէյէճէք զաննըլյա, քեահին ի ազամըն գօնաղընա սիվիշալ: Գօրդու վէ թիթրէմէ իլէ ավլուտաքի խըտմէթճլիէրին արասընտա քէնտիսինի սագլամազլա չալըշը իքէն, խըտմէթճի գըզ անա, «Ասահիճէն սէն տախի անէրտէն սին, չիւնքի սէօյլէյիշէն տախի սէնի պէյան էտիյօր» տէտի:

Խասթախանէտէ Ռում, էրմէնի վէ թիւրք գարըլար եան եանա եաթագլարտա եաթարլար: Կիյմիշ օլառուզլարը էլպիսէլէր 'այնի տիր, շէօլէք քի էյէր եիւզէրի տէ սարըլմըշ օլուր իսէ հանկը միւլէթէ 'այիտ օլառուզլարընը հիչ ֆարդ էտէմէզպին: Ամմա աղըլլարընը աչար աչմազ լիսանլարընտան էրմէնի, Ռում եա թիւրք օլառուզլարընը չափուագ անկլայապիլիրուն: Աէն զանն էտէրսին քի քեափի տէրէճէտէ էյի էլպիսէլէր կիյմէք, քիլիսէյէ

կիթմէք, խարիճաէ էյի կէօրիւնմէք, սէնի պիր տէրէնէ տինտար կէօսթէրէ պիլիր, լաքին 'այնի վազըթտա էյէր գալափն ֆէնալըդ իլէ տոլու իսէ, սէօյէլիշն սէնին չէյթանըն պիր էվլատը օլսուղունու պէյան էտէնէք տիր: Հէքիմ խասթանըն իլք տէֆ'ա տիլինէ պագար, վէ պիլիր քի, էյէր տիլի գըրմըդ վէ սըհնէթլի իսէ, վիւծուտի տախի սըհնէթլի տիր, վէ եախօս էյէր պէյազ վէ պօզուլմուշ իսէ վիւծուտի տախի խասթա տըր: Օ պիւթին վիւծուտին հալինի պէյան էտէր:

Պէօլէնէ, սէնին սէօլէյշն ուումումէն ճանընըն ըուհանի հալինի պէյան էտէր: Սլլահըն մուհապէթի իլէ տոլու պիր քիմսէ չէօյէ տէր, «Զիբա պիր կէօրիւպ իշիթալիմիլ չէյէրի սէօլէմէնէյէ միւգթէտիր տէյիլ իղ»: Ամալ. 4: 20. Լաքին Ալլահըն մուհապէթի իլէ եարը պուչուդ տոլու պիր գալպ Մովսէս կիպի չէօյէ տէյէնէք տիր, «Պէն քի՞մ իմ, քէլամըն սահիպի տէյիլ իմ, սէնի տինկէլէնէնէքլէրէր»: վէ Սլլահ իշիւն չէհատէթ էթմէյէ րազի տէյիլ տիր: Էալամի գէնալըդ իլէ տոլու օլան պիր գալատէն սալթ չէյթանըն էմը էթալիյի քէլամար չըգար, վէ «տիլի գէսատ 'ալէմի տիր»: (Յակ. 3: 6.) Հէր հալատէ իսթէր իսթէմէզ լիսանըմըզ պիզի էլէ վէրիր: Ամէրիգանըն պազլ չէհիրւէրինտէ էվէրին գափուլարը իւզէրինտէ իրի եազըլար իլէ էլ սահիպինին իսմի եազըլը տըր: Ալլահ տախի էվէրիմիլիկն գափուլարը իւզէրինէ իրի եազըլար իլէ սէօլէյշիմիզին, ևտխօս լիսանլարըմըզն պէյանաթընը եալսա խտի, աճէպա նէ օւլանագ խտիք: Պա'զըլարըմըզ նէ գատար աճէլէթէն սապօն եա սու ալըպ անը թէմիզլէմէք իշիւն գօշանագ խտիք, էյէր օ տա փարէլէյէմէզ իսէ պիր պըչագ ալըպ գօշանագ խտիք: պու աախի օլմաղսա խտի, օ գափույու գալուրարա եէրինէ պաշչա պիր գափու գօմայը պիլէ տիւշիւնէնէք խտիք: Օլ իսմ գօնչուլարըմըզ վէ կէչիպ տէնէնինէր էօնիւնտէ աալա դալմամպը, Ամմա զաթէն գօնչուլարըն սէօլէյշիմիզին թարզընը հիչ իշիթմէմիշէք մի: հէփ տօմթարըն պիլմէզլէր մի: «Կէօյիւ էտէր եւլիւնին հէր թարափինա նաղար էտէն»: Ալլահ պիրմէզ մի: (Յաք. 4: 10.) Տիւշիւնէլիմ, գափուլարըմզըն իւզէրինտէ նէ ճինս խսմէրիմիլ օլանագ: Համա օլսուն քի սապըլը Մարիսմ, լաթիկ Ալլանի, հաղիգաթիէրվէր Գալիօ վէ զայրի էյի խսմէր օլանագ: Պէօյէլէր իշիւն Սողոմոն, «Ալլզընը վէ տիլինի հըֆղ էտէնէր» տէյօր. (Էմա. 24: 23.) Լաքին չօգ գտսիուլար իւզէրինէ տախի չու իսմէրի պուլմայանագ մը խտիք: Թիթիզ Արմաւենի, էօվքէլի Հոփիսիմէ, թէրպիյէսիլ Արաք-

սի, իփթիրանը Եսթեր, ևալաննը Վիթլէնէմ, պէտառուանը Եւա: Սլլահ պէօլէլէրէ «Սէնի քէնափ ազզընտան հիւքմ էտէնէյին տէյօր» (Ղուկ. 19: 22:) Թիթիզ Արմաւենինի էվինէ կիթոիշիմիլուէ, օ պիզէ, էվինին պիչիմսիզ, քէնափիսինի Փագիր, չօնուղարըն իթա'աթսըզ վէ իշինին աոլըր օլուուղու հագգընտա շէքվա էտէնէք. սապահտան ագշամա գտար մըրըլատանըր վէ շու լուղթէլէրին մանասընը հիչ տիւշիւնմէմիշ տիր, «Պէնիմ սէլամէթիմի սիզէ վէրիրիմ»: էօվքէլի Հոփիսիմէնին էվինէ տահա եէթիշմէզլատէն անլըն չօնուղարընըն պիրինէ էօվքէլէնիպ սօգտտա պազըրմագտա օլտառուունու իշիտիրիզ: Գօնչուլարընըն պա'զըլարը իլէ քիւսկիւն տիր, պիրիսի քէնափիսինէ սէրթ սէօլէշայինտէ տա'իմա քէնափիսի տէ անա սէրթ սէօլէք, խըսըլարընըն պիր եա իփսի իլէ տա'իմա տարդուն տըր վէ պա'զէն օլ տէրէնէ խըրսլանըր քի խըրսլանտան պաշ աղըը կէլիր: Ա. Բովի օնուուն հագգընտա շէօյէ տէյօր, «Ղաղտապը տա'իմա փարէլէր, վէ խըչմընը տէվամ իւզըրէ սազլար»: Նափաք Արաքսինին էվինան տախի չօնուղարըն եանընտան էօյէ մատակէլէր հաղդընտա զօնուշուլուր քի զիքրի պիլէ կէչմէսի ետզըրչմազ, նափիաք սէօղէլէր տա'իմա զիքր օլունուրլար, մինհասիպէթսիզ նադիյէթլէր աշըգնիլիր վէ կիւլիւնիւր: «Պէն քի նափիաք տուտազըր ատէմ վէ նափիաք տուտազըր գափմ արասընտա սազին իմ»: (Ես. 4: 5.) Արաքսի քէնափ խանէ խալդը իլէ պէրապէր թիսուսա կէլիս տէմէլի, «Պէնի թաթէհիր էլլէ»: վէ թիսուս անա, «Թաթէհիր օլ տէմէյէ հազըր տըր: Դաւիթ իփթիրանը Արմուենիյիլ, Մէզ. 50: 20աէ շէօյէ թարիփ էտիյօր, «Օթուրուաց գարընտաշընա գարչը սէօլէրինին, վալիտէնին օղունա իփթիրա էտէրուն, Պօլոս Ա. Տիմ. 5. 13տէ պաշգա պիր թարզտա թաթիփ էտիյօր: «Վէ պունուն իլէ պէրապէր էվէրիր տուազըր թէնպէլ օլմազտ աւըշըրլար, վէ եալընըզ թէնուէլ տէլիլ, անձագ կէվէզէ, վէ աւսէրինին ուրուրույտ մէշզուլ օլարագ նասէշա շէլէրի սէօլէրիլը»: Պու իփթիրանըր նէրէտէ պուլուրուզ, սէն աէ պէնիմ զատար պիլիրին քի չօգ տէֆ'ա գափու էօնիւնտէ օթուրմուշ տէուրլար, վէ օրատոն կէչտիյինտէ, սէնին հաղդընտա զէմմ էտիպ, սէնի թահիր էթմէքտէն նէ գտտար խօշանըրլար, Սողոմոն շէօյէ տէյօր, «Աղջնաս աճէլէ էթմէ, զիրա Սլլահ սէմատա տըր, սէն իոէ զէմնտէ սին, պու էճլաէն սէօլէրին աղ օլունու» (Վա'իի 5: 2.) Եալաննը Վիթլէնէմին «տիլի հիւ թէրթիփ էտիյօր»: (Մէզ. 50: 19.) Զօնուղարը թէքտիր էթմէք իշիւն անլէրէ թէհափտ էտէնէք իշիւն անլէրէ թէհափտ էտէր:

ամմա հիշ թէքտիր էթմէղ։ Անէքրէ շունու պունու վէրմէք իշխն սէօզ վէրիր, ամմա հիշ պիր միւքեափաթ էթմէյէ նիյէթի եօդ տըր։ Թագիր ոլտուզունու եալանլար իլէ սապլար, գըզլարը եա օզմանլարը նիշանլանածազը վազըթ եալանլարընըն հիսասզը եօդ տըր, ազըզ հիլէ տօլու տըր։ Ալլան անա տէյէճէք, «Պէսաէն չէքիլ», «Եալանը սէվիս իրթիքեապ էտէնլէրին ծիւմէսի խարիճէ աւթըլանագ։ (Վահի. 22. 5.) Պէտու՛աճը Եւանըն է-վինտէ սէօլլէքրի պիլիրսին, անլէրի վիքը էթմէյէ հաճէթ եօդ տըր։ Օլ պէտու՛ալար իշխն տախի չէօյէ տէյօր, «Լա՞նէթ սէպէպինտէն տիրար մաթէմ էտիյօր» (Երեմ. 23. 10.) Եւանըն խանէսի իւղէրինէ էթմէճէք հիւք իշխն Զաքարիա տա տէհշէթի պիր մէնզարէ թարիֆ էտիյօր։ «Ուշար պիր թումար հէր եէմին էտէնին խանէսինէ կիրէճէք, վէ անըն խանէսի իշխնտէ գալաճաղ վէ անը օտունու վէ թազլարը իլէ պէրապէր թէլէֆ էտէճէք տիր»։ Քէզա Յորքիթապընտա չէօյէ եազըւը տըր, «Սէնին աղզըն սէնի գապահամթլը չըգարըր, վէ տուտագլարըն սէնին՝ ալէյինէ չէնատէթ էտէրլէր» (Յոր. 15. 6.) Պէլքի տուտագլարընը նասըլ կիւնաւան սան սագլայա պիլիրիմ, զիքա եալաննը վէ եէմին էտէնլէր արասընտա գալուըմ»։ տէյէճէքսին։ Պա՛զ գարըլար պանա տէրլէր, «Էկէր խասոթախսանէտէ օլմատ էջի օլմատ չօդ գօլայ օլուր»։ Խայր, Ալլան, «Էվինստէն չըգարսան թէճրիպէլէրէ գարը գօյապիլիրսին» տէմէյօր, ամմա, «Օլասուզուն էէրտէ տուր, վէ սէնստէն էօյրէն»։ տէյօր։ Կիւնան տա՞մա պադի տիր, ամմա Պօլոս նէ տէյօր։ «Ինայէթ զիյատէսիլէ արթար»։ Հա՞նկըսը տահան գուվէթի տիր, թէճրիպէ մի, Քրիստո՞ս մը։ պէլքի տուտագլարըն իլէ Քրիստոսա տէրսին, ամմանէ չօդ տէֆ'ա գալպինտէ կիւնան գուվէթի տիր տէլիւ ինանըրսըն։ Անը տահան թանըմամըսըն։ (Փիլ. 3. 10.) Պու այէթաէն սօնրա նէ կիլիյօր տէրսաթր էտէրմիսին։ «Անըն գըյամէթինին գուվէթի»։ Զօգլարը Քրիստոսը պիլիր, վէ եախօս էօյէ զանն էտէր, ամմա գըյամէթինին գուվէթինին տահան պիլմէզէք։ Օ գըյամ էթատի քի պիզիմ հայաթըմըզ օլուն վէ զիյատէսիլէ օլուն, տէյիլ քի պա՛զ զէն դանիպ օլմատ իշխն, ամմա պա՞մա հէր չոճէն պիւթին գալպինտէն շու սէօլլէքրի տէյէպիլիրմիսին, «Անընէ հարէքթէ էտէրիմ, եաշարըմ վէ մէվուտ իմ»։ (Ամալ. 17. 28.) Էօյէ իսէ օ քէնտի մուհուպէթիլէ սէնի ինաթէ էտէճէք, վէ սէնի զազապսան, եէմինստէն, եալանտան վէ հէր նէվ նախագլըգտան հըփկ էթմէյէ գատիր տիր»։

«Անէրի ալլէր նիշասընտան խայմէտէ հըփդ էտէճէքսին» (Սէզ. 34. 20.)

809. ՆԱՀԱՊԵՏ ԹԱԳԻՊԻԵՍՆ

Միւմաիլէյէ 4 մահ ադտէմ իզմիր քիլիսէսինէ էլվէտա էտէրէք, Ամէրիգատա պուլունան էվատ-

լարընըն եանընա կիթմիշ իտիր։ Ալթը հաֆթա ադտէմ (1908 Հոկ. 25) Ֆիլատէկ փիատա (Մ. Ամէրիգա) տամատը մուրէն էֆ. Եա՛գուպտեան խանէսինտէ միւմալէյէն նիւզուլ 'իլէթի խասպէթիցէ խասթանըրը։ Տէօրիթ կիւն սիւրէն խասթալըզնատա տարիւլ Փիւնուն թապիպէթինին զայրէթինէ բարձէն, 'իլէթ զալէպէտ էտէր, 73 սիննինտէ օլարադ օլ գատար սէվտիյի վէ հասրէթիէ պէքլէտիպի նէլամաքեարընա կափուշը»

Ֆիլատէկ փիատա պուլունան հէմշէնիրիէրի վէ պիր չօդ երմէնիրիէր պու միւ՛թէպէր միւ՛մին փէտէրէ քէնտան օնն մուհապէթլէրինի կիպազ էթմէք իւզրէ, անըն ճէնտագէ ալազընտա պուլունըրլար։ Միւթէվէֆթանըն ձէսէտիր Վեր. Յ. Ճէնանկանըն մէզարը եանընտա տէփն էտիմիշ տիր։

Տօդ. Ն. Թապիպատան հաղիկաթթէն չօզլարտ նիւս մունէ օլանտգ պիր 'էօմր կէշիրմիշ տիր։ Գայսէրիյէտէ զէնկին օլմայան պիր հալտէ տողմուշ։ Իլլ տէֆ'ա թէրզզիլիք էթմիշ, 25-28 սիննիրինտէ Սիվաստա Տօդ. Վէսթուէն թէպապէթ թանսիլ էթմիշ, վէ թիթմամ ը միւտատէթ էտիսիզ, Տէր ի 'ալիյէտէն տէ պիր շէնատէթնամէ ալարադ Գայսէրիյէտէ ավտէթ էթմիշ, վէ չօդ սէնէլէր Գայսէրիյէտէն էն պէլլի հէքիսի վէ ճէրրանը, վէ պէլէտիկէ թապիպի իտիր։ Սօն սէնէլէրինտէ պիլէ քէնտի գէթմանէթ վէ սէ զաքէթի իլէ իթիպարտան տիւշմէմիշ իտիր։ Քէնտի թաթլը թապիպէթը իլէ ճիւմէլէյէ սէվկիւլիւ օլմուշ վէ փուգարայա օլան իշթիրաքընտան մա՛տա, Գայսէրիյէ ինն. քիլիսէսինին պիր տիրէյի օլմուշ իտիր։ Տա՞մա Հոգաբարձու մէճիսինտէ խասմէթ էթմիշ քիլիսինին չօդ իշկիրմատէ գլազուզ օլմուշ, բուհան վէ վէրկի սըրասընտա տէյիլ սալթ քէլամլարը իլէ, աննադ ճէօմէրտ ի'անէլէրիլիէ տէ չօդ սէնէլէր պիրիննի մէվգը՛տէ պուլունմըշ տըր։ Պւմումէն «Տօդթօրլար չօգնտ տինտար օլմազլար» գանըշընարալմէն, տա՞մա էօմրիւ վէ զայրէթի իլէ նէլասքեարընա ի'օգէթի կէթիրիր ժիւ՛թէպէր պիր զաթ օլմուշ տիր։ Խամէսինտէ տահսի ֆամլիեա տու՛ասը վէ էվլատալընըն թա՛լիմինէ ույանըրդ պուլունմըշ տըր։ Ամէրիգայա կիթմէզգաէն սօն իքի սէնէ իզմիրտէ գալարադ, իննիլի քիլիսէտէ հիւն ի թէսէ սիրագմըշ տըր։ Ամէրիգատա եաշատըլը իւչ պարզնատա տա՞մա իզմիր քիլիսէսինին բուհանի հալը հագզընտա սիւ՛ալլէր իրաս էտէր իտիր։ Սօն խասթալըզ թութուլսաղը կէճէտէ պիր թազըր տօսթլարա թէվակէ վէ խէլաս իւզէրինէ սէօլլէմիշ տիր։ Վէ տա՞մա քէնտիսի իշխն էտէտի գոնադրանը հազըր օլտըլընը պէյան էտէր իտիր։ Զօգլար զէնկին տօղարլար, ամմա Տօդ. նահապետ ֆագիր տօդուշ վէ զէնկին էօմիւշ ափիր։

Ալթը այ ագտէմ սէվկիւլիւ գաթանտաշը Վեր. Յ. Թաշնամ իլէ իզմիր սօգազլարընտա կէզէր, վէ քիլիսէսին մա՛մուրիյէթի իշխն տու՛ա էտէրլէր իրէն, չիմտի սէմանըն ալթուն սօգազլարընտա կէզմէքտէ վէ գուլունըն ճէքրէլինտէ թէմձիտ էթմէքտէ տիրլէր։

Կ. Պ. ԱՏԱՆԱՏԱՆ

իզմիր

ՅՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՄԻՑ

ՏԱԽԻԼԻՑ

Փաղար կիւնիւ մուայէտէ մէրասիմի Տօլմա պաղչտէ աէցիւ, անճադ Զաթը ը շահանէնին իսրարը իւզէրինէ եղլտրզ սէրայլընտա վուգու՛ա կէլմիշ տիր: Մուայէտէ բէսմի մէրասիմ տահրէսինա էն ինձա էտիլմիշ տիր: Մէսմի թէպրիքի էն էվլվէլ Սատրա'զամ փաշա եռափմը, տահա սօնրա վիւքէլատան պա'զըլարը, մուախսարէն մէճլիս ի մէպ'ուսան բէշիսի Անմէտ Ռիզա պէյ, տահա սօնրա վիւքէլա ի միւթէպագըլէ, նիհայէթ ա'ենան, մէպ'ուսան վէ բիճալ ը տէվէթ ինքա էթմիշլէր տիր: Շուրը է ի-մէնի Զաթը ը Շահանէնին Անմէտ Բիլա պէյէ իփատաթէ ը աթիյէտէ պուլունտըզընը հաղըյօր: «Ենիմակիչ գատար Պայրամ մուայէտէլէրինա վիւքէլա վէ բիճալ ը տէվէթ պուլունուր իտի: պու տէֆ'ա միլէթ վէքիլէրիյլէ տախի պայրամաշըրմտան տուալը ֆէվգէլ'ատէ մէպ'ուտ վէ պախթիյարըմ, մէպ'ուսանըն ճիւմէխինէ սէլամըմը թէպիլի էտինիզ:» Անմէտ Ռիզա պէյ մոււգապէլէթէն շու սէօղլէրի սէօղլէմիշ տիր: «Ինչալլահ նիչէ պայրամէր միլէթ պէօյլէ հուրը վէ մէս'ուտ օլարագ, սիզի թէպրիքէ կէլիր:» — Մէճլիս ի մէպ'ուսան բէշիսի Անմէտ Ռիզա պէյ Սալը կիւնիւ վէլիւահա ը սալթանաթ Ռէշատ էֆ: հազրէթէրինանէն պէտ՝ իլէ վէլի'ահա ը սանի ի սալթանաթ եռուսուփ 'իզզէտաին վէ Մէճիտ վէ Մուրատ խան զատէ Սաւահէտաին էփէնտիլէրի վէ սա՞իր խանէտան ը սալթանաթ ը 'Օսմանիչէ էրքեանընը զիյարէթ էլլէյէրէ, Գուրապան Պայրամը միւնասէպէթիյլէ մէպ'ուսան նամըլէ իփա ի բասիմէ ի թէպրիքեաթ էթմիլէր տիր: — Մէճինէօր զաղէթասընըն բիվայէթինէ կէօրէ, մէճլիս ի ա'եանըն թալէպի իւզէրինէ հիւքիւմէթէ զըրմըլը պիր քիթատ թէհիյէ վէ ինշար էտիլմէքտէ տիր: Պու քիթատ խարիծի մէսէլէլէր հազգընտա ճէրէեան էտէն միւլաքէրաթա միւթէալլըդ օլարագ թէաթի օլունան մուխապէրամ ը սիյասիյէի ճամի՛ օլաճագ տըր: — Լօնտրատան Յունավ. 2 թարիիսիյլէ պիլտիրիլտիյլինէ կէօրէ, ինկիլթէրրա Գրալը կէլէճէք այ զարքընտա Տէրիսատէթի զիյարէթ էտէճէի մէհափիլի սիյասիյէտէ սէօղլէնիյօր: — Իթալիա ափէթզէտէկէեանընա պիր մուավինէթ ի ինսանիյէթփէրվէրանէ օլմագ իւզրէ, ինզար էտիլէն Պէջէ ՚Ալէ նազիյէ սէփինէնին միւթէճէյի ի ՚աղիմէթ պուլունաըլը խապէր ալընմը, վէ պու փափօր իլէ ՚զամ էտիլէճէք հէյ'էթ ի սըհնիյէյէ միւշի ճէմիլ փաչա բիյասէթ

էյէյէճէք տիր: — Զաթը ը Շահանէնին պու կիւնլէր պէա'եան մէճլիսի շէրէֆլէրինէ տախի պիր զիյափէթ քէշիտէ էյէյէճէքէրի մէվսուդէն խապէր ալընմըշ տըր: — Տէվրի սապլդտա փօսթալարը մըլըն իւլա իշխն էվլոփատան եփաքսէք մա'աշլարէ պիր թագըմ զէվաթ ճէլա էալմիշ տիր: Պու զաթլարըն իսմէրիլէ աղարփարը մա'աշլար պէրվէճն ի աթի տիր: Ակմանիալը Մ. Հօնէ մըգամը ը մա'աշ 400 քիւսուր լիրա, Ալմանիալը Մ. Փէթուճի, մըգտարը մա'աշը 5,000 դր., Խրանսալը լըտիւդ մըգտարը մա'աշը 7,000 դր.: Ախիրէն տէ 250 լիրա մա'աշը է Սապա փաշա ճէլա էտիլտի: — Մէճլիս ի մէպ'ուսան բիյասէթինէ մախսուս մա'աշըն 150 լիրա օլարը մա'ախ տիր: Պու տէֆ'ա մէճլիս ի մէպ'ուսան բէշիսի Անմէտ Ռիզա պէյէ սօրուլըննա, եպընը 400 լիրա իլէ իքթիփա էտէճէյինի սէօլյէմիշ տիր: Պունըն իւզէրինէն 50 լիրայա մուգտապիլ աէ միւշարիչէնէ պիր ճէլ թութուլմասը թէսավկ վուր օլունմըշ տըր: — Սատրա'զամ փաշա Սաղոն մուլսապիրինին խաթիպահնա մուգտապիլ Պուլկարիթանըն եւնիստէն թէտարիքեաթ ը հարպիյէյէ պաշատըլընա աս'իր հավատիսին ասլսըդ պիր շայի՛ատան ՚իպարէթ օլուրընը, Պօմնու-Հէրսէք մէսէկէսի հագգընտա տա Ավոթրիա-Մաճարիսթան սէֆիրինէ հիւքիւմէթի թարափընտան վէրիլէճէք թա'լիմաթըն երլ պաշը միւնասէպէթիյլէ թէ՛էլսիսուրէ օլլաստըլընը պէյան էթմիշ տիր: — Ենէ շղէնիտա օգունստըլընա կէօրէ, կէչէն հափիւթ վէրիէն դիյափէթ ի սէնիյէտէ մէպ'ուսանտան պա'զըլարը, կէճիւմէթ Ապուլզիյա թէվփիդ պէյ, իսմա'իլ թէմալ պէյ, Զօհրապ էֆ:, Հալաճեան էֆ. պուլունմտմըլլար: — Ռւրփա սանճաղը մութտարը թէփլըլ Սալիմ փաշայա թէփփիզ պույուրը տըր: — Մապէն պէքճի պաշըսը 'Օսման աղա իւրամէթ ի շահանէտէն չըգարըլըշ տըր: Ռիվայէթէ կէօրէ, մէրգում շիմայիէ գատար 50 պին լիրա գատար պիր փարա ճէմ'ինէ մուգտափփագ օլմուշ տըր: — Մապամ ը սէտարէթտէն ճէպէլ ի կիպնանա մէպ'ուս ինթիխտապ վէ իրսալ էտիլմէսի էմր ու իշ'ար էտիլմիշ, վէ իշպու իշ'արաթ մութտարըլըգ վասըթասըլէ ճէպէլին հէր թարափընա թէպիփ ու իլան օլունմըշ խէտ տէ, ճէպէլին պիր չօդ գատապաթրնան ճէպէլէ փափլըլը պախի էտիլմիշ օլան ինթիխտապ վէ իրսալ աղարփուսըլէ մէպ'ուս ինթիխտապ վէ իրսալը ասլա էտիլմէտիյի պիլտիրիլմիշ տիր: — Երուսաղէմտէնին Յունավ. 4 թարիիսիյէ պիլտիրիլտիյինէ կէօրէ, շիքեայաթը միւթէպամմին օլարտ, մէճլիս ի մէպ'ուսանա խիթապէն դալէմիշ ալընան ՚արզըհակ

Օրթօտոգր Ապապլար թարաֆընտան իմզա էտիլ-
մեքտէ տիր : Պիւթիւն արզը Թիլիսիթին նամընա
ինթիխապ էտիլէն մուրախխաս վէ վէքիլէք Յուն-
վար հոտէ իսթանալուա 'աղիմէթ էտէնէքիլէք տիր :
Միւմալիէնիւմ մուրախխասալարտան Գիւ երուսա-
զէմ վէ բեթլէնէմ պէտէնէքի թարաֆընտան միւն-
թիխապ տրը : — Մըրուը Սա՛փա փաշա պիրի
թըպպ, ափիկէր ֆիւնուն ը հէնտէսիյէ թահսիխնէ
չալըշմագ իւզրէ : Զ թաէպէյի հէր տիւրլիւ մաս-
րաֆլարը քէնտի թարաֆլարընտան թէսվիյէ էտիլ-
մէք շարթըլէ Փարիսէ կէսնտէրմէթէ գարար վէր-
միլէք տիր : Իշպու իրի թաէպէպէ սէշիլմիւ օլու-
ղնտան, ևսպընլարտան Փարիսէ կիտէնէքիլէք տիր :
Պունլար օրստա իքամլը թանսիլ էտիլ Տէրիսա՛մ-
տէթէ կէլտիքտէն ոսնրա, տիկէր իրի թալէպէ
տահա Փարիսէ կիտէնէք, վէ պէջոյէ էրպապը ը հիւ-
նէր վէ մա՛րիֆէթ եէթիւտիրիմէսի չարէսի թէ-
մին էտիլմիւ օլանտգ ալըր : Էրպապը սէրվէթ վէ
համիշէթէ նէ կիւզէլ պիր միսալ : — Թէլէկլրափ
նազըրը իսթի'փասընը վէրմիչ, վէ Տախիլիյէ նազա-
րէթինձէ, իսթի'փասընըն կէրի ալընմառը քէնտի-
սինէ թավսիյէ օլունմը իսէ տէ, 'ազմընտա իսրար
էթմիւ տիր : — Սօփիատան ալընտան մա՛լիւմաթա
կէօրէ, 'Օսմանլը գօմիսէրի Տէրիսա՛մտէթէ եէնի
Պունկար մուրախխասը ի՛զամը իշիւն նուղղար Մ.
Մալինօփ իւէ կէօրիւմիւշ, վէ րէ՛սի ի նուղղար
Պապը Ա՛վի արզու էթտիյի թադտիրտէ Պուլկա-
րիսթանըն թէճտիս ի միւզաքէրաթու ամատէ պու-
լունտըլընը սէօյլէմիւ տիր : — Թայնը զագէթասը
Փէթէրսպուրկտան իսթիխսպարընտ կէօրէ, Պուսիա
հիւրիւմէթի իրանտա տահա Փա՛պալ պիր սիյասէթ
թա՛զիպի իշիւն ինկիլթէրրա իւէ ի՛թիլափ ը թամմ
հասըլ էթմիւ տիր : Միւտախսէլէ ի միւթէսավվիլէ
ինթիմալ քի մալի վէ իտարի պիր իտահաթ փրօկ-
րամընըն թաթպիպի սուրէթինտէ վաղը՝ օլանտգ
տրը : — Էրզրումտան Հէլանն Հէրալը իշ'ար օլուն-
տըլընա նազարէն, օ թարաֆլարտա արթըդ գտէթ-
գորգուսը գտմտմը իմիւ : Թիւճճար հուպուպաթ-
իտխալաթ րէսմինին լապլընտան պիլիսթիփտտէ
Ռուսիատան քիւլիյէթի մըդտարտա ուն ճէլա իւէ
հնձի նէվինին օգտասը Զ զուրուշա, Զնձի նէվի-
նինինի 66 փարայա ֆիւրուխթ էթմէքտէ տիր : —
Հիւալը Ա. Հէր ճէմ'իյէթի թարաֆընտան Սիշիլիա
վէ Գալապրիա ֆէլափէթզէտէկեանըն նամընա իթա-
լիս Սալիպ ի Ա. Հէր ճէմ'իյէթի 40,000 ֆրանդ
ի'անէ կէսնտէրիմիւ տիր : — Իսթանուշը զագէթասընըն
ալտըլը էն օն մա՛լիւմաթու կէօրէ, Սըրպիսթան
խարիծիյէ նազըրը Ավաթիսիանըն Պէլլրատ սէֆիրի
իւէ ինըրա էթտիյի մէւլագաթ էսնասընտա իսգուփու-

շնա մէճլիսինտէ իրատ էյլէտիյի նութգըն սուլ-
թէ՛վիլ վէ մա՛նասընըն թաղեիր էտիլտիյինի պէյան
էյլէմիւ տիր : Միւմալիյէն խարիծիյէ նազըրընըն
պու պէյանաթընտան սօնրա, արթըդ ինդըթա՛լ
միւզաքէրաթ թէճլիքէսի զա՛իլ օլմուշ, վէ իշպու
նութգտան տոլայը հասըլ օլմուշ օլան հատիսէ
տախի սուրէթի դաթմիյէտէ գափանմըց տէմէք
տիր : — 'Օսմանլը մէմէքէթինտէ Ա. Վութրիա էմթը-
'տ ի թիւճճարիյէսինէ գարը պօյքօթաժ հալա տէ-
վամ էթտիքտէն պաշգա կիթտիքէտէ տէ տահա զի-
յատէ քէսու ի շիտութէ էյլէտիյինտաէն, զաթէն կէր-
կինէշմիւ օլան թիւրքիա իւէ Ավաթրիա միւնասէ-
պաթընըն քեամիլէն միւնդաթի՛ օլմատընտան Փա-
րիս մէհաֆիլ ի սիյասիյէսինտէ զիյատէսիյէ գոր-
գուլույօր : — Սօփիատան ալընան մա՛լիւմաթա
կէօրէ, Մ. Լիյափէ՛ֆ թէճտիտ ի միւզաքէրաթ ի-
շիւն եէնի պիր էսաս թա՛եին էտիլմէտիքէտէ, վէ
Պունկար էմթը'տ ի թիւճճարիյէսինէ գարը տէվամ
էտէն պօյքօթաժ տախի քէսիլմէտիքէտէ Տէրիսա՛մ-
տէթէ միւթէվէճճինէ եօլա չըդմայաճադ իմիշ : —
Գուրագան պայքրամը միւնասէպէթիյէ Զաթ ը Շա-
համէ զայրի Միւսիմ բէ՛սի ի րունանիէրի միւ-
թատ խիլափընտա օլարագ հուզուրընա գապուկ
էթմէտիյինտէն, միւչարիլէյինիւմ րու՛էսա ի րունա-
նիյէ զիյատէսիյէ տիլկիր օլմուշը տրը : Ռում
զագէթալարընըն պէյանընա կէօրէ, Զաթ ը Շահա-
նէ րէ՛սի ի րունանիէր թարափընտան արզ օլու-
նան թէմէննիյաթտան տոլայը պէյան ը թէշէքիկ
էթմէտիյի տիր : Վէ Սէրպէոնի զագէթասընըն էֆ-
քեարընճա, մէպ'ուսան մէճլիսինին րէ՛սի Ա. Հէտ
Ռիզա պէյ տախի միլէթին հուգուգընը լայզըգըլէ
մուհափազա էտէմէմիւ տիր : Ա. Էրայ խատէմէսի
Փուրսաթտան խաթիփատէ էտէրէք մէպ'ուսալարըն
թէ՛սիրինի գըրմագ իսթէյիպ, Ա. Հէտ Ռիզա պէյին
Սուլթանըն նէզափինէ գապուլընը Սատրա՛զամտան
վէ օլ պիր վիւքէլտատան սօնրայա պրագմըշըլար տրը
— Կէչէն Փազար էրթէսի կիւնիւ Սէրանիէքտէն
քէշիտէ էտէրին պիր թէ՛էկլրափնամէյէ նուզարէն,
սապան սա՛աթ 4, 45 կէչէրէք գուվէթիլի պիր
հարէքէթի արզ վուգու՛ պուլմըշ իսէ տէ, պէօ-
յիւք պիր զարարը մուճիպ օլմամըշ տրը : — Մէշ-
հուր սիյասէթշինաս Մ. Մարք նորտաու Թիւրքիա
խոգիլապը խուսուսընտա խտարէ ի քէլտամ էտէրէք
'Օսմանլը Փարգլը նէսլէրի վէ 'ունսուրլարը Թիւրք
էթմէք արզուսընտա պուլունան մէօն Թիւրքիէր
Փըրգասը, վէ անլէրին պաշը օլան մէպ'ուսան
մէճլիսի րէ՛սի Ա. Հէտ Ռիզա պէյ քէնսափ մագսէտ-
էրինտէ նիհայէթ մուվաֆփագ օլամայաճագլարընը
վէ զալէպէ պիւթիւն ! Օսմանլը 'ունսուրլը հագ-

զընտառ հուրբայիշեթվերլէրանէ պիր վկանը օլան
ֆրէնս Սապահէտտին պէջին ֆըրգատընա գալու-
ճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր : — Ռում Փաթրիդի-
նին թութարը մէտլէք միւնասէտէթիլէ մէքթէպ-
լէր մէս'էլէսի Մակէթօնիատա էնէմմիյէթ քէպ
էլէմէքտէ տիր : Փաթրիդ հազրէթէրի մէքթէպ-
լէրտէ Թիւրք լիսանընըն մէջպուրի օլմասընը,
վէ մէքթէպլէրէ հիւքիւմէթին նէզպարէթինի գա-
պուր էթմէյի գաթ'յիէն բէտա էլլէմէքտէ տիր : —
'Օմանէչէր Լայտըն մէվսուդ մէնպա'լարտան ալ-
արդը խապէրէ կէօրէ, 'Օսմանլը հիւքիւմէթի օր-
տուուը Ալման զապիթան վասրթատըլէ թա'լլիմ
էտիէնէք, վէ էրքեան ը հարպա իփի 'ալի տէրէ-
նէտէն օլան զապիթլէր մու'ալլիմ թա'ենին էտիէ-
նէք իմիշ, վէ Ալման հիւքիւմէթի օթուզ Թիւրք
զապիթլէրին թա'լիմ օլունմագ իւզրէ, Ալմանիս-
յա կէօնտէրիլմէնէրինէ բազի օլմուշ տըր, —
Մար'աշտան պիդէ եազըլարզնա կէօրէ, «Պէշ
ալթը հաֆթա ագտէմէրի էլոգուաթան թարի-
դինատէ գաթլ էտիլէն գասսուզ Հալիննծը Նոզօրըն
գաթլի իշխն մաղնունէն տէրտէսթ էտիլմիշ օլան-
լար թախլիյէ էտիլմիշ տիր : Պու տէրէնէ մալիւմ
պիր վագր'անըն գաթլիլէրինին պուլունմամալարը,
վէ մաղնուունլարըն իսէ թախլիյէսի ատլ ու ատու-
լէթէ էլ վէրմէտիլինտէն, նիշէ Փիքրէր միւզթա-
րիս օլմագտա ալըր Հիւքիւմէթ էք եափաճալզնը
եափմըշ օլա իտի, գաթլիլ պուլունմագ իտի : —
Մէջլիսի մէպ'ուսանըն Դեկ. 17յէ մուսատըֆ քիւ-
շատը կիւնիւնտէ Մար'աշ էհալիսի զըլտ ի հիւ-
մայուն ալիւուսընտա իթթիմա' լիէ րէսմի կէշլտ
սէյր էտիլմիշ, վէ 401 փարէ թօփ աթըլթըշ
տըր : Պատէհու այնի մահալտէ վէ Մար'աշըն ձէ-
նուպինտէ Շէյլսատէլ մէյտանընտա իսլամ, Խրիս-
թիյան պէօյիւք իզտիհամ թօփկանսարագ նութիգար
իրատ էտիլմիշլէր տիր : — Մար'աշտան նըսֆը իս-
լամիւրտան վէ նըսֆը Խրիսթիյանլարտան իփա-
րէթ օլմագ իւզրէ, 'Օսմանլը իթթիհատ վէ թէ-
րագգը ճէմ'իյէթինէ 40լիրս ի 'օսմանի իրսալ օլուն-
մըշ տըր » — Շուրու ի իւմէնտէ նէշը օլունման պիր
իլլանա կէօրէ, գուգու' պուլան իշ'արաթա բալ-
մէն, հիւքիւմէթտէն շիքեայիշթի օլանլար հալտ
հէյէթ ի մէրքէզիյէլէրին թէվասսիւթինէ միւրա-
ճամ'աթտան կէրի առուրմատըլլարընտան, պունտան
պէօյէ միւրաճամ'աթլարըն հէյէթ ի մէրքէզիյէլէրէ
գաթ'յիէն նալար ը տիգգաթա ալընմայաճաղը, վէ
շիքեայիշթէլէրին մէճլիս ի մէպ'ուսանան 'արզ էտիլ-
մէսի լազըմ կէլատի պէյան էտիլմէքտէ տիր : — Սօ-
փիա գօմիսէրլիյինտէն վազը' օլան իշ'արաթա հա-
զարէն, միւզպաքէրաթա թէքրար իպթիտար էթմէք

իւզրէ, Պուլկար մուշախսամարը եղլպաշը եօր-
թուլարընը միւթէ՛ագըսպ իսթանսոլա վիւրուտ է-
տէճէքլէր տիր։ — Կէլէճէք սէնէ պա՛զը վիլայէթ-
էրտէ դահթ ու զալա զուհուրըլէ պիր չօդ միւշ-
քիլաթ վուգու՛ը թապի՛ի օլտրըլնտառն, պու միսիւ-
լիւ միւհթամ ը մու'ալինէթ օլան վիլայէթլէր չիթթ-
ճիլէրի իշխն պիր ան էվիէլ Զըրա՛աթ պանիգասըն-
ճա 150 պին լիրալըգ պիր գրէտի աչըլմասը գա-
րարլաշտըլըշը տըր։

ինչ. Ֆէտ. Լանկա քիլիսէսինին եւնի չօպանը Վեր. Գէորգ Տէմիրճեան մա' ա' լի Սամսունսան կէջէն հաջթանըն Փէնծշէսի կիւնիւ հարեզէթ էթմիշ ոլուպ, Ցիւմ'ա էրթէսի սապահը Տէրիսա'ատէթէ միւվասէթինէ ինթիզար էտիլմիշ իսէ տէ, Գարա տէնիզաէ զուհուր էտէն Գուրթունա սէպէպինաէն վափօրը անձադ Փաղար էրթէսի էցլէտէն ոնրաս պուրայա վասը օլապիլմիշ տիր: Եօլտա էվէյի զահմէթ չէքմիլլէր իսէ տէ, սալիմէն եւթիշտիկէր: — Նիւ եօրգատաքի ինս. էրմ. Քիլիսէսի (չօպանը Վեր. Մ. կ. Փափաղեան) էրմէնիսոթան գահթզէտէկետանընա Յօ լիրա ի'անէ ճէմ' էտիպ, Ա-եռաբէր իտարէխանէսինէ իրսալ էյլէմիլլէր տիր: — Պու կիւն էրլաէ էրմէնիսէ: Եէնի պիր իլահի քիլթալը նէշը օլունարդը կիպի, պիր տէ եէնի Թի-բ-ք-ճ իլահի դիմու նէշը օլունամանը պա'զը թարափլարսա իշիտիլիշ իսէ տէ, պու խապէրին ասլ ու էսասը եօդ տըր: — Մէսմու'իմլիք կէօրէ, 'Ազիլիյէնին կուս. ճէմա'աթընըն էքսէրիյէթի նազարէթ էֆ. Հաճէթետանը էվիլէնէ Փրօ. վա'զը օլաըլը իշիւն քահանալը զա գատուլ էթմէմիլլէր: Պինա'էն'ալէյէ մէրդումը Գայսէրիյէտէքի տօսթլարը Նէվէէիրէ վա'զըլը կէօնտէրմիլլէր տիր: — Մար'աշան նազըլարդընա կէօրէ, Շէքէրտէրէ Փրօ. քիլիսէսինտէ ա'մալար մէքթէպինին րէսմ ի խըտմէթլէրի Դեկ. 18 վէ Ձատէ ինրա էտիլտիկէր: Ա'մա թալէպէնին ա'տատար 45 օլուպ, մէքթէպին պիրինձի սէնէսի տէրսլէրինի իթմամ էթմիլլէր տիր: Ա'մալար էօյրէնտիքլէրի շէյէրի ինզար էթտիքլէրի միսիլիւ, պա'զը նութզլար տախի իրսա օլունմը տըր. վէ իշպու մէքթէպին տէվամը ճէրինտէ խայրիսահան պիրատէր վէ ճէմշիրէր վէ քիլիսէլէր չօպանլարը քիլիսէլէրի նամընա վա'լարսա պուլունարագ, մէքթէպին սէնէլի մէտարիփաթընըն պէլլի գըսմընը թէշիլ էյէյէն օն լիրալըդ մէպլազ թէմ'մին էտիլմիշ տիր: — Սապըդ Պաղչէնիք վա'զը Վեր. Սարգիս Մանուկեան էֆ. Գանհատատան 'ալտէթի իւղէրինէ մուհալը մէզըիւրտէ պիր գոչ հափթա թա'թի էթմիշ օլուպ, պու հափթա Տէրիսա'ատէթի դիյարէթ էյլէմիշ տիր: Միւմալիչի վա'զը Վեր. Սարգիս Մանուկեան էֆ. Գանհատատան 'ալտէթի իւղէրինէ մուհալը գոչ հափթա թա'թի էթմիշ օլուպ, պու հափթա Տէրիսա'ատէթի դիյարէթ էյլէմիշ տիր:

իսթէչնլէր մէքթուպլարընը Իզմիտ Թարիկիլէ
Պաղչէճիքաէ միւմալէճին իսմինէ կէօնտէրէպիւ-
լլրէր :

Էէմ. Ֆէ. Խտիլ հազրէթլէրի Մըլըր տիյարընըն
ահվալը արաղիչուխնի թահիթը ը նազարա ալմադ
իւզրէ զրա'տիթ մէքթէպինին մու'ալլիմի Պէկեան
Հայկաղն Էֆ.ի քէնտի հուզուրընա գապուլ Էյէմիշ
տիր : — Դէկ. Տաէ Թիվլիստէ վէֆամէ էթմիշ օւան
եգոր Զօհրապեան 40 սէնէտէն պէրի թիմարէթլէ
մէշղուլ օլուպ, վէրէսէսի օլուարզընտան միւ'էս-
սասթ'ը խայրիցէ 170 պին րուպի գասիկէթ էյ-
լէմիշ տիր : Միւթէվէֆփա քէնտի մազազաւընտան
չալըշանլարը վէ ագրապաւընը տախի ունութմա-
մըշ տըր : — էրմէնիսթան գահ'թվէտէկեանընա եար-
տըմ էթմէք իւզրէ Թիվլիստէ պիր ի'անէ գօմիսիօ-
նը թէշէքիւլ էթմիշ, վէ իզմիրլեան Փաթթիդէ
3,000 քրանդ կէօնտէրմէճէ դարար վէրմիշ տիր :
Հէմ գահիթ հագգընտա տախի մու'այցէն խապէրէր
ալմազա գարար վէրմիշ տիր : — Փարիստէ նէշը օ-
լունան Մէսէքաբէ նամ զալէթանըն Տէրիսա'ատէթ
մուխապիրի Փաթթիդ իզմիրլեան հազրէթլէրիլէ
էթալիշ պիր միւլագաթաս Փաթթիդ հազրէթլէրի
Թիւրքիատա թալրիպէն 2¹₂ միխօն էրմէնի պու-
լունարզընը վէ շիմտի մէպ'ուստան մէճլիխնտէ պու-
լունան էրմէնի մէպ'ուսլարըն սայըսը հէր նէ գա-
տար մուճիպ ի խօնուտափ Պաէյլ իսէ տէ, ժէօն
Թիւրքլէրէ օլան էմիկէթինտէն տօլայը պու սայը-
նըն լիէրիտէ 25 գտուտար օլամազընը մէ՛մուլ էյէ-
տիլինի պէյան էյէմիշ տիր : — Բուս զալէթալա-
րընըն պէյանընա էյէօրէ, Զօր հազրէթլէրի իզմիր-
լեան Փաթթիպին Կաթողիկոսլըլա ինթիխապընը
թաստիդ էտէճէք իմիշ : — Պօլոս փաշա նուպտր պիր
ի'անէ գօմիսիօնը թէշըլ էյէմիշէ թէշէպպիւլ էթ-
միշ օլուպ, պունլար էրմէնիսթան գահ'թվէտէկեա-
նը իշխն ի'անէ թօվիլայանազլար տըր : Գօմիսիօ-
նըն իւչ շիւպէէրինտէն պիրիսի էրմէնիէրտէն,
էրմէնիսի Խոլամարտան վէ իւշիւնճիւտի էճնէպի-
լէրտէն ի'անէ տէվլիրէճէք տիր : — Նիւ եօրդտա
Պատրիկ Կիւլպէնկան, Միհրան Գարակէօզեան վէ
Գաղանճեան էքնանիլէր գահ'թվէտէկեան իշխն 600
ինկ. լիրասը թօվիլամըլար, վէ Կարսապետ էֆ.
Պասմաճեան 18, վէ Նասիպ էֆ. ծէզվէճեան 50 լի-
րա վէրմիլէր տիր : — Սըլվասըն էքրէք գարիլէսի-
նին մէզարըլընտա պիր թաշ պուլունմըշ վէ պու-
նա 2-3,000 լիրա գըյմէիթ թագախիր էտիլմիշ տիր :
Քէօլիւլէր անը քիլիսէճէ կէօթիւրմիւլէր իսէ տէ,
ժանտարա միւտարի 'ասքէրէրի իւէ քիլիսէճէ կիր-
միշ վէ թաշը ճէպրէն զապիթ էթմիշ տիր : — էրզ-
րումտա էրմէնի վէ Թիւրք կէնճէրինտէն միւրէք-

քէպ աէնճիւմէն ի աանիչա նամըլէ պիր իթթիհատ
թէշէքիւլ էթմիշ օլուպ, օլ ճիւլարլարտա ՚իմի
քէշփիյաթ ինրա էտէճէքլէր իմիշ : Շիմտի պու Փօս-
փօրը հափի օլուն պիր նէվլ թօփրադ պուլմըլար
տըր : — Էվէրէքտէ իքի միւսէլլահ սէրիսու ժան-
տարմալար վէ պիր գաչ Թիւրքլէր պիր էրմէնի
տիւլիւն էլինէ հիւնտում էթմիլէր վէ գափույը գը-
րարտ իչէրի կիրմիլէր, վէ տիւյիւնճիւլէրի 'ազիմ
տէհէթէ տիւչար էյէմիլէր տիր : — Եազըլաըլը-
նա կէօրէ, էրմէնի մուհաճիրիյն գօմիսիօնը թա-
րաֆընտան աթիստէքի պէյաննամէ նէշը օլունմըզ
տըր : 'Օսմանիը վիլայաթ ը տախիլիյէսմուէն Տէրի-
սա'ատէթէ կէլէնլէրէ մուհաճիր նազարըլէ պա-
գըլմայաճազընըն վէ պու կիսկիլէրէ ի'անէ վէրիմէ-
յէճէինին ի'աննընա լիւզում հիսս օլունմըզ տըր:
Թաշըլարտան Խսթանապօլա կէլէն էրմէնիլէր հէր
հանկը սընփա մէնսուլպ օլուրա օլոււն, քէնտի-
լէրինի գայըրաճագ հալտէ օլմալը տըրլար : Մուհա-
ճիրիլէր իշխն թախսիս զըլընտան մէպլաղտան ճիւզի
մորտար պիէ գալմամըշ տըր : Էլեէվմ Խսթանապօլ-
տա պուլունտան մուհաճիրէրտէն սէնէ պաշընս գա-
տար մէմլէքէթէրինէ ավտէթ էթմէճէնլէր տախի
շիմտիւն քէնտիլէրինէ պիրէր մէշղուլիյէթ թէ-
տարիք էտէրէք ի'անէտէն գաթ' ը իւմիտ էթմէճէ-
րի պէյան օլունուր : Ծնունդտան սօնրա էք-
մէք թէվլիրինէ տախի սիհացէթ վէրիլէճէք տիր :
— Փարիստէ սաքին օլան Թէպէլ նամ պիր էրմէնի
գատըն ֆրանսա հիւքիւմէթի գասըթասըլէ քէն-
տիսինին ֆրանսա թէպա'ասը օլան գէվճնստէն
թաթլիր էտիմէի օլմալէ, էրմէնի քիլիսէսի այի-
նիլէ ինրա էտիլէն նիքեահըն անճագ էրմէնի Փաթ-
րիգիստանէսի գասըթասըլէ չէօլիւլէպիէճէյինէ տա-
խիր Փաթթիգիստանէ թարաֆընտան ֆրանսա սէփա-
րէթիստանէսինէ պիր իշմիքւնամէ կէօնտէրիլմիշ
տիր :

1909 Յունվ. 6/1908 Դէկ. 24

ՍԱՐՐԱՅԻՑԻՑ. Էսհ միւպէտ. գինտը.	1. 0. 404 35
Շ. Տէմիր Եօլ. Թանգ.	» Ֆրդ. 172 75
Ա. Գրէտի Թօնսիյէ էժիպսիէն	» 280
Բ. » » »	» 250
Պանդ Նասիօնալ աը կրէս	» 418
Մէճիսիյէ պր. 108 8 Գրմից պր.	50
Մէթալիք պր. 100 20 Լիրա Ինլիլիզ » 110	
Կիւլմիւլ ու-Փդ. » 105 Կմշ. միթ. 6ու » 63	
Նափոլէօն 87 20 Գա'լոմէ	8 72

ԻՄԹԱՆՊՈԼՏԱ

Ա. ՅԱԿՈՅ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱԹՎԱՐԱՐԱ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՏԸՑ
Ֆիննանճըլար Եօգուշը Ամէրիգան խան

Յունի. 41, 1909.

'ԻԼԱՎԵՒ ՀԱՎԱՏԻՄ

Ճիւտ 52, Ն. 2.

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Մէջլիսի վիւքելա սուրէթի ֆէզգէլ'ատէտէ ինս-իգատ էթմիշ տիր: ճէլսէ ի մէզգըլւրէտէ իթալիա հարէքէթզէտէկեանընա հիւքիւմէթի Օսմանիչէք ճէմ' էտիլէտէք իւանէտէն մահուռաղ իծրա էտիլմէք իւզըթ: 'Օսմանլը Պանդասը վասըթասըյլէ հէման 200 պին ֆրանդ եէթիշափրիլմէսինէ վէ միւսապիյ-նին թէտավիսինէ մու'ավէսէթ էթմէք իշիւն Յ օ-փէրաթօրն տա սիւր'աթէլէ ի'զամընա գարար վէ-րիլմիշ տիր: Ժամանակ իշպու գարարատան պահս է-տէր իքէն տէյօթ քի, «Հէյէթի վիւքելայա եխուղ-պինէքը էրմէնիլէրին ածարընտան էօլմէքտէ օլ-արզընը իխթար էտէրիզ, 'աճէպա պու մէզպալլըն աղալլի նըսֆը անէրէ թախսիս էտիլսէ օլմա'զ մը:» —Մանէնին Տէրիստ'ատէթ մուխապիրի քէն-տիսինէ Քեամիլ փաշանըն աթիսէքի սէօզէրի սէօյէմիշ օլարզընը պիլստիրիյօր. «Պէնիմ էն պէօ-յիւք արզում՝ շարդ մէս'էլէսինին սատէ էլլապ ը հավատիս սիւթունէրինտէն տէլիլ, էվլոփա զի-մամտարան ը ուժուրընըն ֆիհրիսթի իշթիլալըն-տան թայ էտիլմիշ օլմասը տըր: Մէմէքէթիմին թէ'ալլիսինի սէրվէթ մէնպա'լարընտան հազգըյլէ իսթիֆատէ էտիլմէսինի, վէ հէր թարափտա տէմիր եօլու խաթթլարը թէ'սիս էտիլմէսինի պիթթապի' արզու էտէրիմ: Թագաթ պէնիմ հէր շէյտէն զիյա-տէ արզու էթտիյիմ պիր մէս'էլէ վար իսէ, օ տա խալդ իլէ հիւքմտարընըն եէքտիկէրինէ թէքար-րիւպ էլէմէլէրի, վէ մաթպու'ը մուփախիսամ ճա-նիպինտէն էսքի խաթալար իլէ էմիլյէթսիլլիյին բէֆ' ու իզալէ օլունմասը տըր: Սուլթան Ռապա-իւ Համիտ Խան հալլիթթէրինին նիյաթը ը հասանէ-սինտէն շիւահէ էտիլմէզզուտէտէ տէ, ի'թիետա իքիննի պիր թասպի'աթ շէքինի տա'միմա ալարզընտան, ուշուն պիր լ'թիետատան գուրթուլմադ տա զօլայ տէյիլ տիր: Պինա'էն'ալէյն հազըն զէմանտա Փատիշահը-մըզը էն զիյատէ մունիպալի մէշըութիզէթ հիւքմ-տարը արասընտա կէօրմէք իսթէր վէ հայաթը ը 'ուժումիյէ վէ սիյասիյէյէ տասիլ օլարադ, Ֆրան-սա, ինկիլթէրա վէ Ալմանիստա փէք պէօյիւք, կիւղէլ նէթիձէլէր թէ'մին էտէն զիյարէթի միւթէ-գասպիէ վէ նէզաքէթի պէյնէմիլէլ սիյասիթինի թա'գիպ էյէմէսինի արզու էտէրիմ:» —Պիրինաէն Սիանութը դադէթասընա պէրլիցնի աթի հազըլմըը տըր: 'Օսմանլը Նաֆի'ա նազարէթի 2,250 միլ ու-զունլըընտա չմէնսըլքէր ինշասընա գարար վէրմիշ

ոլուպ, Ալման սէրմայէտարլարը պունտան պէօյիւք պիր գըսմընը աէսթի ի իլթիզամլարընա կէչիրէնք-լէրինի իւմիտ էթմէքտէ տիրէր: Նաֆի'ա նազարէ-թինին հէման ինշասընա գարար վէրտիյի չմէնտըքէր խաթթլարը շու աթիսէքիլէր տիր: 1. Աստալիա-Սպարթա (90 միլ): 2. Սամսուն-Ամասիա-Թօգատ-Սիվաս-էրզինկեան-էրզրում (520 միլ): 3. Թարապ-լուս ը Շամ-կիւմիւշանէ-էրզրում (250 միլ): 4. Մէրզիփուն-էնգարէ (250 միլ): 5. էրէյլի-Գայսէրի -Սիվաս (360 միլ): 6. Խանլը (Սիվասըն 50 միլ ճէ-նուպի զարափիսինտէ) Խարիութ-Տիյարպէքիր-Պիթ-լիս-Վան (600 միլ): 7. Տիյարպէքիր-Ռուրփա (180 միլ): » — Դուրպան պայրամընտա Պէրփիւք նի-զամիյէ էսթէրուվար սիւվարիէրինտէն Սուսուլ-տա պուլունան պիր նէֆէր չէնրին 'ումումի պիր թէփէրիւճկեանընտա տուաշան Խոլամ խանըմլա-րընտան պիրիսինէ թէ'արրուզ էտէր: Գասապա-իշնտէքի տէվրիյէ վազի ֆէսինի իփա էտէն դապը-թա ի 'ասքէրիյէ շախս ը մէրգումը թութարագ գարագօլիսանէյէ թէսլիմ էտէրէր: Մէրգումըն բէ-ֆիգէրինտէն 50 գատար նէֆէր ըէֆիզէրինի թախ-լիս իշիւն գարազօլիսանէյէ հիւճումի թէստատի էլլէմիլէր, վէ անէրին իշպու հիւճումը իշին շէք-լինի տէշիշտիրիր: Անէրէ հիւքիւմէթին ինրա'աթ ը 'տակիէսինէ միւտախալէտէն վազ կէչմէլէրի թէն-պին օլունուր: Ֆագաթ պու ճամփէրէր թէլղի-նաթ ը վագք'ատէն պիւսպիթիւն շըմարարագ թէ-ճամփուզլարընը իսթիմ'մալ ը սիլահա գատար վարտը-րիւրար: Թապի'ի տիկէր թարաֆտան տախի իս-թիմ'մալ ը սիլահա մէճպուրիյէթ կէօրիւլիւր: Վա-գք'ա 'ատէթա պիր միւսատէմէ հալընա կիրէր: Պունըն իւզէլինէ խոլդ էնէրճումէր իշինտէ գալըր, էհալի գարագօլը միւտափա'այս ըշպըշը: Մուըլար մուգավէմէթին գապի օլումույաճաղընը քէստիրէ-րէթ թուլա նամ գարագօլարընա Փիրսար էտէրէր: Թէսլիմ ի սիլահ թէքիփինէ եինէ աթէնէ ճէվապ վէրափէրինտէն, թուլանըն ապօղասընա մէճպու-րիյէթ հասըլ օլուր: Պա'զը էտանինին զարագ ը խապատէթքէեարանէսիյէ հապախանէլէրտէ պուլու-նան մէվզութլար սալը վէրիւր: Պունլար իդամէթ-կեահլար թէճառիւր, բասթ կէլէնի ոյմաղա թէ-շէպափւս էտէրէր: Պա'զը խունխարլար Սիւլէրմա-նիյէ մէշայիխինտէն վէ Քիւրտէրին իւլէմասըն-տան Շէյլ Սահիպին խանէսինէ հիւճում էտէրէր: պու զաթ իլէ էվլատ ու էթպա'լնը գաթի էտէրէր: Պունտան մա'տա ասքէր վէ հնալիսէն 30 մազ-

թուլ զէ 40ը միւթէճավիզ մէճրուհ վար տըր: Օրայտ 5 թապուր մըդտարընտա գուվէի ի իմտատիյէ սէվզի իշխն հարաբիյէ նաղարէթինտէն հնածիւ օրտու միւշիրլիյինէ էմր վէրիմին տիր: — Պուսիատան էրզըում վիլայէթինէ իտխալ էտիլմէքտէ ոլան ունլարտան կէօմրիւք բէսոմի ալընմամասը հագգընտա մուգատտէմա գարար վէրիմին իտի: Պու քէրրէ իշպու մու'աֆիյէթին արփա, եռուափ, մըսըր, քէփէք հագգընտա տախի լիւզումընա զարար վէրիմին տիր: — Կիրիտին եռոնանիսթանա իլհագը ալէյինտէ ծում'ա կէճէսի մէքթէպի հուզուգտա պիր գօնփէրանս վէրիլիպ, Կիրիտին իլհագը մէս'էլէսինին թէ'ահհիւտաթը ը ախւվէլյէյէ մուզայիր, վէ'ատալէթէ միւնափի օլտըղընա տաշիր նութզլար իրատ էտիլմին տիր: Վէ ձիւմ'ա էթթէսի կիւնիւ տէ պէօյիւք պիր իզտիհամէ չէհր իշինտէ նիւմայիշլէր իծրա էտիլմին տիր:

Երժ. Տէ. կաքի բէմիմ էյամընտա հիւքիւմէթ քիլիսէ ապարէթինէ տէ թէարրուղտա պուլունմուշլար տըր, էղճիւմէթօփ գափուտա վագը՛ Ս. Նիկոլոս քիլիսէսի էմլաքընը մումճու նիկողոս խայալի իսմէ գայտ էտէրէք մահլիւլ տէյիւ զապիթ էթմիշէր իմիշ, Պու եիւզտէն մէզքիւր քիլիսէ վէ մէքթէպէրի միւթէզարիր օլմուշ: — Գափգասիատա պուլունան անասըր ը միւխթէլիփէյէ գարշը իծրա էտիլէն սիյասի թէ'ատախաթ սէպէպինտէն էրմէնիշէրին հալը գէնսալամըշ տըր: Ախիրէն Ռուս Տումա մէճիւմինտէ պիր մէպ'ուս ուզուն պիր նութզլէ Գափգասիատաքի միւխթէլիփէյէ նէսլէր խուսուսի էրմէնիշէր իւզէրինէ հիւճում էթմիշ, վէ էրմէնիշէրի Ռուսլզա վէ իթթիհատա մուխալիփ վէ տիւշմէն մագամընտա կէօսթէրմին տիր: Պու միւնասէպէթլէ Գափգասիատա պէօյիւք հէյէճան իլէրի կէլտի, վէ հէր թարափտան թէլէկրաֆլարլէ մէպ'ուսըն սէօղէրինի ճէր էյլէտիլէր:

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի Յ Է

Սիշիւ ղեշէնէ: Թէտրիճէն վարիտ օլան թէլէկրաֆնամէլէր միւպալաղաքերամանէ տիր տէյիւզանն օլունապիլէն թափսիլաթը մա'էթթէթէսսիւփ թաստիգ էթմէքտէ տիրլէր: Ֆիլհագլիգա ափէթզանն ու խայալ օլունաթզընտան տահա աղըր մահլիշէթի հա'նլ տիր: Պէտպախիթ Սիշիւեատա հիւքմ սիւրէն սէփալէթին մէնղարէլէրի սօն տէրէճէ ճէյէրսուղ աղըրար: Իշթէ պիր թազըմ թափսիլաթըն իճմալլարը. Պօմ, Դեկ. 30. Մէսինա խարապէշարը ֆէզէլ'ատէ 'աղիմ պիր պիւրքեան հէյէթինտէ տիր: Թէճճիօ չէրի չէօքէրէք սուլար ալթընտա

գալմըշ տըր: Թէլէփ օլսմլարըն մըգտարը 100 պինի միւթէճավիզ տիր: Փայէրմօ, Դեկ. 31. Թէլէփ օլանլարըն մըգտարը 150 պինի միւթէճավիզ տիր: Մէսինա լիմանընըն անթրոփոլարը թա սաթէ ըպահը հիզարընա էնմիշէր տիր: Թէլէփ օլանլարըն մըգտարը 200 պինի միւթէճավիզ տիր: Աչըգտագալան խալգ սու ֆըգտանընտան դայէթլէ միւթէշզզի օլմագտա տըր: Բօմ վէ Գայնան, Ցնոր. 4. Մէսինատա սատէմէլէր տէվամ էտիյօրլար: Սթրօմ-պօլի ատասընտա չէտիտ զէլզէլէլէր օլմուշ, աթէշփիշան տաղ ֆէվէրանա պաշլամըշ տըր: Պու սէպէպաէն Մէսինա վէ թէճճիօտա ֆէվէլ'ատէ հէյէճան հիւքմֆէրմա տըր: Հէր կիւն մէճճուհլար նափօլիյէ, Ռօմայա վէ սա'նր չէնրէրէ նազլ էտիլմէքտէ տիր: Եաղմուր թախլիսից իշխնի կիւճէշտիրմէքտէ օլուպ, ոսղուգ վէ գըթլըգ 'աղիմ թալսրիպաթ իծրա էթմէքտէ տիր: Սիշիւեա ափէթզէտէկեանը իշխն Լօնտրա չէհիր էմինինին թօփլատըզը ի'անէնին մըգտարը 1,300,000 ֆրանդա, Փարիսինքի 454 պինի եէթիշմիշ տիր: Ռօչիլտ պանգտարը 50 պին, Ալման պէօյիւք պանգալարը 20 պին մարգ, Գրուփըն կիւպէյիսի 40 պին մարգ, Սըրպիսթան Սգուփչինասը 60,000 տէնար, վէ Պուլկարիսթան 80 պին ֆրանդ ի'անէ վէրմիշլէր տիր: Փափա քէնտի մէսարիփիյէ մէճճուհլարը թէտապի էթմէքտէ տիր: Ֆրանսէ Սըրա 1,000 եէթիմ գապուլ էտէպիլէճէյնի վէ անէրի սիննի պիւլուղէ եէթիշլինճէյէ գատար պարընտըրանաղընը պիլարմիշ տիր: Փափա տախի պուն լուրըն 500իւ Սիշիւեատան, 500իւ տախի Գալապրիստան ալընմատընը գարարլաշտըմըշ տըր: Գըրալ Սիշիւեա վէ Գալապրիա ֆէլաքէթզէտէկեանը իշխն պունտան էվլէլ վէրտիյի 200,000 ֆրանդտան մա'տա պիր միւկոն ֆրանդ տահա ի'թա էթմիշ տիր: Պու մէպլաղըն 500 պինի Սալիսի Ահմէր վէ 500 պինիթէ իմտատ իշխն թէրթիպ էտիլէն ճէմ'իյէթլէր իշխն տիր: — Թայնըն Փէթէրսպուրկ մուխսալիրինին պիլարմիտիյինէ կէօրէ: Ռուսիա հիւքմէթի իրանտա տահա ֆա'ուլ պիր սիյասէթ թա'զիպի իշխն Խնկիլթէրրա իլէ ի'թիւլափ ը թամմ հասըլ էթմիշ տիր: Շահ մէճիւմին իւղասընտան ի'թիւպարէն կէչէն 6 ալ զարֆընտա մէվա'խինտէն հիշ պիրինի իծրա էթմէմիշ, վէ հիշ պիր հալին իւղամընա թէշէսպիլուս էթմէմիշ օլտըզընտան, իրանտա հիւքմէթէրմա օլան անարշինին իզալէսի իշխն թէտապիր իթթիխսողը գէմանը ար-

թըգ կէմիշ տիր աէյիւ ատատ էտիլմէքտէ տիր։ Թէհրանտա չարշ փաղարլար ասայիշէ խալէլ կէլմէքբիզին եէնիտէն աշըլմըշ տըր։ Շահ հազրէթէրի ահրար բուէստա ի մէշնուրէսինաէն Օա՞տ էտ տէվլէյի ահվար բայրէստա ի մէշնուրէսինաէն Օա՞տ էտ տէվլէյի ահվար բայրէստա ի մէշնուրէսինաէն Օա՞տ էտ տէվլէյի բուլլէ, նէտոխնէ ճէլակ էյլէմիշ տիր քի, պու էյի պիր ալամէթ այցըմագտա տըր։

Մ. Ա. Ք. Ռ. Թայրըն Նիւ եօրդ մուխապիրի աէյօր քի, Ուաշինկթընտա իծրա էթալիյիմ թահգիտաթտան անլաշըլտըլըն կէօրէ, Զին հիւքիւմէթինին սէփիր ի ֆէվգէ'ասէսի Թանկ Շատէխնին մէմուրէյէթի պիւսպիւթիւն պօշա ըլգմըշ տըր, հէօրինիւր քի միւշարիէյէնին Փիքրի Ամէրիքա իլէ Զին արասընտա պիր իթթիքագ հուսուլէ կէթիրմէք տիր։ Մէգուուգ պիր մէնապուտան անլատըլըմա կէօրէ, Ամէրիքա հիւքիւմէթի պու կիպի պիր իթթիքագ 'աղտընա միւթէմայիլ տէյիլ տիր։ — Տօդթօր Վուտս Հըշնաընըն Փաղար կիւնիւ աչըլտն վէրէմ սէրկիսինտէ իտափ'ա էթալիյինէ կէօրէ, Քէնտիսինին ուսուլ ը թէտավիսի իթթիխազ օլունտըզը հալտէ, Քէրէմ 'իլէթի սէքիզ սէնէտէ Նիւ եօրդտա պիւսպիւթիւն մահլ ու զա՞իլ օլաճագ տըր։ Միւմակէյէնին լա՞հասը մուձէպինձէ, վէրէմլիէրէ մախսուս սանաթօրիտոմլար թէ՞սիսի իչիւն 20տէն 30 միլիօն տօլարս (4-6 միլիօն ինսկ. լիրասը) ինթիյան հասըլ օլաճագ տըր, իլք իքի եա իւչ սէնէտէ պու սէնաթօրիտոմլարըն մուհափաղասը իչիւն սէնէվի և միլիօն տօլար քիքայէթ էտէնէտէ տիրլէր։

Մէնէնէվիէ. Լահօրտան Դևկտ. 28 թարիխսիլէ պիւտիրիւայինէ կէօրէ, Միւսիման զազէթալարը իծրասը միւսամմէմ օլան իսլահաթտան տօլայը պէյան ը էնտիշէ էթմէքտէ տիրլէր։ Էհալի ի Միւսիմէնին էհալի ի չինտիյէ մէնափիշնէ ֆէտա էտիւնէյինի իտափ'ա էթմէքտէ տիրլէր։

ՄՈՒԳԹԻՊԻՍԱՐ

Եւթըւ զիսֆէնի վէ նէ՞սիրմըւ։ — Աչըգճա իթիրափ էթմէք լազըմ կէլիրսէ, սէօլէմէլի տիր քի պու զիյափէթ լազըտ օլաբըզ էհէմմիյէթի թէլագդը էտիլէմէմի, տէլալէթ վէ շումուլի անլաշըլմամըշ, պու եիւգտէն սու՞ի թէփիրէ օլրամըշ տըր։ Կօգսա պու զիյափէթին խարիճտէքի թէ՞սիրաթըւ վէ տախիլաէ պիզէ թէմին էտէնէյի հուլգուգ ու սիրգիւնէթ փիշ ի մուհաքէմէյէ ալընարադ օնս կէօրէ ախւշիւնիւլսէ մէմնունիյէթ հիսո էտիլէնէյի շիւպէսիլ տիր։ Խալզըմըզ օթուղ սէնէտէն պէրի մէլէթի զատրատան, գուլմտան, քէյփ ու իսթիպտատան գուրթարա պիլէնէք հէր գուվէթին ելլ-

արզըն նուգուղ ը կէօնակէօնի ալթընտա եռմուշարընը, էղլիպա մահվ օլուղընը կէօրմէքտէն երլմըշ օլաբըզ ճինէթի զուլմ ու իսթիպտատա գարշ տէմիր պիր գալ'ա կիպի կէօրմէք խաթէտիի մէջիս ի մէպ'ուսանըն երլարզա կէօրափիյիւ պիր էսէր ի իլթիֆաթ իւղէրինէ թէզէլիիւ էթմէսինի խօ պիր նաղարլէ կէօրմէմէզ վէ կէօրմէմէլի տիր։ Պու կիւն պիր զիյափէթ իլէ թարիգ ի մուգավէմէթ թէզէլիպա կէօսթէրնէր եարըն պէշ օն զիյափէթ իլէ պիւթիւն պիւթիւն ֆէրրիֆթէ օլապիլըլէր տէլի գորդուլույօր։ Խալզըմըլտան փէք չօղը պաւնու տիւշիւնէրէք երլարզ զիյափէթինէ գարը էսէր ի նախօնուտափ կէօսթէրիյօրլար։ Պունտան ալայըլ մէմէքէթիմզիփ շայան ը թէպիրի կէօրի պիութիւն պիութիւն պալպի միլէթտէն նէ տէրին քէօքիւ պուլունտըլընը կէօսթէրէն չու թարզ ը թէլազգի պիզիմ իչիւն էն պէօյիւք թէմինաթ ը իսթիգպալ աըր, Ֆաղաթ պէօյէ պիր էնտիշէ իլէ միւթէ՞էսսիր պուլունան վաթանտաշլարըզըզ թէսքին իչիւն հէման թէպիր էտէլիմ քի, մէպ'ուսար հէր պիր զէման միլէթին թէփա՛ էթալիյի վազիփէ ի համիյէթ վէ մէթանէթի փիքրինատէն այցըլմամըշար տըր։ Թանին

«Հուրիյէթ իլանընտան պէրի կիւնիւ կիւնիւնէ թիւրք զազէթալարընը օգույսանար կէչչն ձումա կիւնի կիւնի (Դեկ. 25) Թանինի, Նէնէ Ղաղինոյը վէ Սաղոնը օգուտըլլարընտա քէնտիլէրինի մէ՞մուլըն խարիթինտէ պիր հալ էսնիւնտէ պուլաճապլար տըր։ Օլ աթըպ թութան Տօն Քիօթլար նէ՞րէտէ տիրլէր քի, տահա պիր հափթա էվիլէնէ դատար երլարզ հագգընտա մուշախէզէլէր, իշթիքեալար եագարլար իտի։ Հիսափիյաթ ը 'ումումիյէնին թէրանէմանը օլարադ թիւրք մաթպու'աթը մէպ'ուսան մէճիսինին իլք թէճէմիւնին երլարզա վազը՛ օլմասըն րազի օլմատըլար, Թիւրք զազէթալար պուլունտու քի, ոլ գանըլ սէրայտան չըգուպ պաշշա պիր եէրէ նապի էյլէմէսինի պիլէ Սուլթանա թէքլիփ էթալիէր։ Վէ պու կիւն 'այնի զազէթալար կէչչն Փէնըշէնպիր կէճէսինտէ վէրիլէն զիյափէթ միւնասէպէթիլէ երլարզը պիր ճէննէթ կիւպի, վէ օրատան պիւթիւն ափիւնեա իչիւն 'ինայէթ վէ մէրհամէթ պախու օլունան մտհալ մագամընտա թա՛րիփ էտիյօրլար։

Հիւգմտարա հիւրմէթ էթմէք, փատիշահ հազընտա ինթիրամտա պուլունմագ վածիպէ ի զիմմէթ տիր, վէ հէր հանկը պիր նէղաքէթի վէ թէրպիյէլի ատէմ հէր հանկը պիր մէմէքէթտէտէ տախի պաքին օլսա պու խուտուսպա գուտուր էթմէմէլի

տիր, պու նօդթա ի նազարտան զիյաֆէթ ի սէնիշիցէ միւնասէպէթիլէ Մէպ'ուսլարըմըլըն իպրաղ էլլէտփլէրի զայրէթտէ միւնասէպէթսիլ պիր շէյ կէօրմէիլ, անձագ շուրասընա 'աղլըմըլ էրմէզ քի պունլար տահա պիր հաֆթա էվլէլ Շալին Գարահիսարըն մէշնուր մէպ'ուսը Սըստաֆա աղզընտան «Այցէ ի Շահնաջուկ» լաֆզընը գալըրմըլ օլտարը իշխն 'ալէյհնէ ըսլըգ չալմըլ, անը աղլաթմըլ վէ եէրինէ օթուրմտաղա մէճպուր զըլմըլ օլան ատէմէր տիր: Լաքին նըլուրը սէրայնըն թա'ամ չանը չալընտրդտա, պիդիմ հու րրիյէթփէրվէր մէպ'ուսլար պունլարըն ճիւմէսինի ֆէնսա պիր րիսյա կիպի պէրթարափ էլլէտփէր, հէր մազիլ վէ իսթիդպալը ունութալըար, հուրրիյէթփէրվէրլիք, վա'ալար վէ թէ'անհիւտաթ հէման պէր հավա օլտարը, վէ էն ա'լա արտափա քէնտիսինէ տիւչսիւն, սօֆրամըն էն աղի եէրինէ քէնտիսիփ օթուրսուն, վէ էն զիյատէ նիւվազիշքետրանէ սէօղլէրի քէնտիսի սէօղէսին տէյիւ զայրէթ կէօսթէրմիշ տիրլէր: Յուլիս Աւէն էվլէլ պու ատէմէրէ պիր դաչ զիյաֆէթ վէրիխիտ տէ աղզըլարընըն զափատըմասը նէ' էյի օլաճագ իտի, ոլ վագըթ միլէթ անլէրին պօշազազըւարընը վէ խալիս օլմայան հուրրիյէթփէրվէրանէ նութզլուրընը այլարձա տինլէմէր օսանճընտան գուրթուլմըլ օլաճագ իտի: Շու հալէրտէ պիզիմ միլէթիմիլ իշխն էյի պիր տէրս վար: Փաթրիդիսանէնին միւրածա'աթլարը թէքրար քէնտի էհէմմիյէթլէրինի զայ' էթմէյէ պաշլատըլար: Մատէմ քի խտաբէնին տիւմէնի մէպ'ուսան մէճլիսինին էլինտէ տիր տէնիլիյօր, իմտի պիդտալսի հէր հալտէ փարլամէնթօյը խօնուռ էթմէք իշխն վասըթալար տիւշիւնէլիմ: Միլի պիր ի'անէ տէֆթէրի աչարագ նէ էտէպիլիր իսէք էտէլիմ, վէ Փաթրիդիսանէտէ մէպ'ուսլար իշխն 300-400 քիշլիք պիր սօֆրա թէտարիփ էտէլիմ, ոլ վագըթէմին օլունըզ քի Անասոլույա հէյէթ ի թէփթիշիյէ կէօնտէրիլէր, վէ թաշրալարտա էրմէնիլէրէ դարշը էտէլին զուլմ ու թէ'ատտի խիթամ պուլուր, վէ հէր շէյ սըրասընա կիրէր:» Ժամանակ:

Մուհինէր: Ղազէթալարտա Զիյաֆէթ ի շահանէնին լէյհինտէ, 'ալէյհինտէ էփէյի շէլէր ետղըլոը: Պիզէ պու միւնասէպէթէթէ էն զիյատէ շայանը էնէմմիյէթ խուսուռ՝ Փատիշահըն մէղքիւր զիյաֆէթտէ միլլէթին հաքիմիյէթինէ տա'իր օլան իփատէսինին թաթպիդ մէս'էլէսի տիր: էլէր Մէպ'ուսան մէճլիսի ճիւմէրին իշխն էվլէլ Փատիշը շահըն նութզընտաքի չու 'իպարէյի, ետ'նի «Ամաթանաթըն, տէվէթին, մէմէքէթին նիկեահալան ը

հուգուղը էվլէլ Ալլահ, ոսնրա միլլէթ վէ մէճլիսի մէպ'ուսան ը միլլէթ տիր քէլամընը թաթպիկ էթմէք իւզրէ, Գանուն ը էսասիկի պու գազիյէ անքեամընա թա'տիլ ու թէպալիէ տէրհալ թէշէպպիւս էտէրէրսէ, վէ պու թէշէպիւսէրինի մուշափագիյէթ պաշա չըգարըըլարսա: օ զիյաֆէթտէ, օ էլ էթէք էօփմէլէր տէ հէփ տէյէրի պիր շէյ օլմուշ օլուր, եօգ էկէր մէպ'ուսան պու փուրսաթը զայ' էտէրէք ենինէ մէղքիւր քէլամըն մէփատընա մուզպայիր զանունլարը եէրէրինտէ պրադարպ, պիր թագըմ սուրի մէս'էլէլէրլէ օլլրաշըլար իսէ, ճիւմէսի պիէսսա պիր նիւմայիշ օլմուշ օլուր Մէպ'ուսանըն իշի Փատիշահըն քէլամընը ճիտտի ալարադ, պու մըլլէթ ի 'Օսմանիյէնին հաքիմիյէթինի թէ'նիր էթմէք, վէ Գանուն ը էտէլէթտէն պու էտէրի քէօյլի օլան Սէթթար խան իւմմի տիր: Հիշ պիր լիսանտան օկումասը վէ ետազմասը եօգ տրը: Հայաթընըն պիր գըսմ ը մուհիմի մավէրա ի Գավգատի մէրաքիդ ի սընա'յէսինտէ կեահ Փապրիգալարընտա կեահ երեւան խաթթընտա չալըշարագ կիւզարան օլմուշ արը: Հայաթընըն աօն պէշ սէնէսինի իմրալ էյլէտիյի Պագուտա պիր չօգ վաթանտաշլարը կիպի 'ամէլէ իլէ միւնասէպաթտա պուլունմըլ, իճրաաթլարը թա'զիպ էտէրէք տիւշիւնմէլ էօյրէնմիշ, մէսամիլ ի սիյասիյէ վէ իփթիսատիյէյէ վուգուփ փէյտա էյլէմի տիր: Մէշրութիյէթին ի'լանը իւզէրինէ Սէթթար խան ըլուփէգասը իլէ թէպրիզէ կէլէրէք ինթիսապաթըն թէսկիլինէ չալըշմէշ, վէ ագսա ի եէսար իլէ ագսա ի եէմին քըրգալարընա գարշը իրատ էյլէտիյի նութզլար իլէ քէսպ ի իշթինար էթմիշ տիր: 'Աքս իւլ'ամէլ թարափտարանընըն մէշրութիյէթ 'ալէյհինէ գըյամմարը իւզէրինէ Սէթթար խան 'իւնվանըլէ հուրրիյէթ քըրգասը բէ'խսի օլմագ իւզրէ թանըլմըլ տրը: Սէթթար խան մէհարէթ ի քէգէթատէսիյէ մուսիթէլիփ ի'թիգատաթ ը սիյասիյէ վէ իճթիսմա'յէտէ պուլունան զէվաթլարը թարափընա ճէլալ էյլէյէպիլմիշ վէ քէնտի հաբաքեաթ ը թէստափի'յէյէսինի դապուլ էթտիրէ պիլմիշ տիր:

ԽՍԹԱՆՊՈԼՏԱ

Ա. ՅԱԿՈՅ ՊՕԾԱՁԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱԾԲԱՏԱ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՄԾԵՑ
Ֆիննաննըլար եօգուշը Ամէրիգան խան

ՄՈՒՀԱՄՄ ԻԼԱՆ

«Հոգեռը Երդարան Եղանակներով» նամ եւնի իլահի քիթապը թապ' էտիլմիշ վէ ինթիշար մէվգը՛ինէ վաղ' օլոնսմասը իշխն ըուխսաթը ալլնմըշ տըր։ Պու քիթապ էլեէվմ սաթըլւ մագտա տըր։ Հէր նուսխէսինին պէտէլ ի գըյմէթի 45 զուրուշ — 3 չարեէք տիր, Փօսթա իլէ քէնտիլէրինէ թէք պիր նուսխէ կէօնտէրիլմէսինի իսթէյէն քիմնէլէր ՚իլավէթէն 2½ դրւ փօսթա իւճրէթի տախի կէօնտէրմէլի տիրլէր։

ԱՃԵՆԹԱԼԱՐԾՄՑԶԱ

Կէլէճէք սէնէ 200 դրչլըգ դաղէթա սըփարըշաթընտա պուլունան աճէնթալարըլըլա 0/0 45 իսդօնթօ էտիլէճէք տիր։ Պիր աճէնթա ֆարզը ատրէպէրէ կէօնտէրիլմէք իւդրէ 200 դրչլըգ դաղէթա սըփարըշաթը վէրէճէք օլուր իսէ, անա 0/0 10 թէնդիլաթ իճրա էտիլէճէք տիր։ Պիր ատրէսէ կէօնտէրիլմէք իւդրէ 300 դրչլըգ դաղէթա սըփարըշաթը էտիլիր իսէ, էտիլէճէք թէնդիլաթ ՚իլավէթէն պիր սէնէլիք Ս. Ե. Պ. տախի մէճճանէն կէօնտէրիլիր։

ԽԼՈՆ Բ ՄՈՒՍՈՒԽ

Մէրդիփուն մէջունլարընտան վէ էրդինկեաւնըն սոսոլըգ վա՛րզը վեր. Յարտոթիւն 8. Եաղը մեան սօն 14 սէնէլէրտէ ինկիլթէրրատա սաքին օլմուշ, վէ տահա զիյատէ ՚իլմի իլահի միւթալտ'ա էտէրէք վէ միլլէթաաշարընըն մէնֆա՛աթընտ չալամուղը մէշզուկ պուլունմըշ օլուալ՝ շիմակ թիւրքիանըն հէր հանկը պիր քիլիսէսի թարափընտան տա՛վէթ զասլու էթմէյէ հազըր տըր, էրմէնիծէ, թիւրքէտ վէ ինկիլթէ լիսանլարտա վա՛ղ էթմէյէ մուգթէտիր տիր։

Ապէսի Rev. H. Yazijian 118 Hemmons Road,
Long Light, Manchester

Պէօյիւզ չոյ մաղաղասը իսթահալու ձէլալ պէջ
խնիրն ալթրինսու :

Պու. մազալատաց -սաթըլանի չսյալը տօվլուտան
Զինտէն, Սէլանտան, Հինտիրիթանտան, Ըստիւ-
տան վէ Ճափնեատանի կէթիրկիր :

Զայլարը մզգեն թաղէիցիք, բախում վէ էպղեթի
էն միւշքիւնսալէրի պիլէ խօնուու էտէր :
Պախուուուս մախութիւնը արացընըզ քի, առուն-
ւորդ սախիի առ վէ չող մըգտարաւ վէ էնցէն ֆի-
յաթէ սաթարըզ : Միւսատիրլէրինիլէ մուլիրը
իշքիւր եւրինէ անէրէ մուգիր չայլար իրաւու-
թախնիզ : Մարգասընա ափգաւթ էտիլէ :

Առկրուեան, Յ. Խաղգուլեան
3-50

9. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՅՑՈՒԹՅԱՆ ԱՌԵՎԱԿԱՐԳ

ԵՐՄԵՆԻՑՔ ՊՈՒՀԱԱՄԵ

Սուխիստանը Խրիմեան վէ Խղմիրլեան Հայ-
րիկէրին Փօթօկրավլաբբյէ, վէ 72 սոհիփէ ի-
ւազէ իւէ 60 դր., Մուֆաստարը 43 Փօթօկրավլաբ-
րը 392 սոհիփէ իւազէ իւէ 3½ դր., Մուհիւզի-
բաթը ալա, ճաղիս վէ հէր սոյսան, սօյսան վէ
սիննաէն օլանդարա մուգթալի, տահմա թազէ
վէ մուփիս, Միսքեավաթը մէսէէէէէր, Բէսէէր.—
Խրիմեան վէ Խղմիրլեան Հայրիկէր, Դուռիսան
Սրբազն, Սաեփաննոս վէ Սրբարունի Սրբազն-
ցար, Վէր, Յ. Թաշնան, Վէր, Ճշնաննան, Գոյ-
սէրիկէրի ի կրմէնի Շէհիս Տօպի, Աւեսիս Սրեղիսան,

Աւրֆա Խնձիլի քիլիսէսի, Էրմէնի Էօքսիւզի
վէ տուլ գատընկարըն վելնիմէթի միս Շաթթը
Փրօփ. Հայկազն վէ Վեր. Շմաւոնիստն : Թէ-գնա
ուն էլլերանը ահել եռնիւշ: Անձադ պիրինձի ող
քիթապճը տրատ պուլունուր: Մէրքէզի Սա
թէստանն մաթպատուը :

Զ. Տ. Ա. Փափառեան էֆնին և էնի նէշը էն
տիյի «Ծպեմարան Պիտունի Գլանեաց» քիթապ
նը ալտըգ : Քիթապըն իսմի Ա-Ե-Պ-Ե-Բ-Ի-Ն-Ա-
Վ-Է պունտան սէնէէր Եվլի թապ ու նէշը օլուն
զաղէթանըն վէ մէնմուննըն իսմինէ միւշապինի ի
տէ միւհիթէ վիլյաթը անտէն քիւլիյէն ֆարզը ող
թէպառէթէ՝ ա՞խ լուզեթչ , բիւլուոր թէֆոր
Հայուհին երէնէր վէ սա՞րէջի համի 128 սա՞րէջի
պիթ քիթապ օլուպ Գլյանթը 6 զրշ արը :

Թիվածութիւն	կիրա 100 դրաման
Յունիոն 2	Եւրոպ գաղթաբար դրաման
Պատուացած օպպա փր.	Եւրոպ բառան
Բուլղարիա ալտ սէլթ 54-55	Գանձ 400 օդ. Տ $\frac{1}{5}$ -6 $\frac{1}{5}$
» » Անժի 54-52	Փերած չուվալը դրաման
Ուն չուվանդ դրամ	Եւրոպ 87-
Գրբամ պիղմաճի 96-99	Բանկօն
Լսուա Գոն դրամ.	Բիդօն փր.
Օսէսս 125-129	Ճափօն 130-4
Սբէտ օպպա փր.	Կառ չփթ թէնէ. դր.
Անսատօլու Ա. 37	Բուռ, փիացաճրզ իշխան
» Բ. 35	Թէֆթի օպպա դրաման
Մէրսին քիլէ դրամ 14 $\frac{1}{2}$	Լսուարէ, Եօզզատ 16-
Ֆասուլ 400 օպպա	Եկան օպպա դրամ
Սէլսմիք 200-240	Անսատօ. զըրփիման
Թրասպօն 155-165	Փաճէ, Հալէսկ օդ. 4 $\frac{1}{2}$
Նէինու օպպա փր.	Աստանա
Պալլբէսիր 65	
Անսատօլու 52-55	Անձ օպպա դրամ
Սուսամ օպպա փր.	Պալլբէսիր } 478-4
Մէրսին 40-8409	Գարա հիսար }

9.30ων Φυλακών αφίστησαν Ρέγκονθική στην Βόρεια Καρδία
πηδρά : Η παλαιότερη πηδρά , 9 :

ԲՈՅԱ Վ. Յ. ՅԱԿՈԲԻՆԻ

ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԵՆ ՀԱՅԵՐԵՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ՍՐՅԱԳՐՈՒԿԱՌ ԵՒ ՄԵԾԱՂԵՍ ՃՈՆԱՑՈՒՄ

ԹՈՒՂԹԸ, ԿԱԶՄԸ ԵԻ ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՆԱՅՆՏԻՐ

Գիր 50 Դահեկան

ԿԵՂՐՈՆՎԱՄԵՂԻ Յ. ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ ՎԱճառատունը, 27, Ֆինճանճրյար, կ. Պոլիս :

Նաեւ Մայրաքաղաքիս և Գաւառներու բոլոր Դրավաճառներու քով։